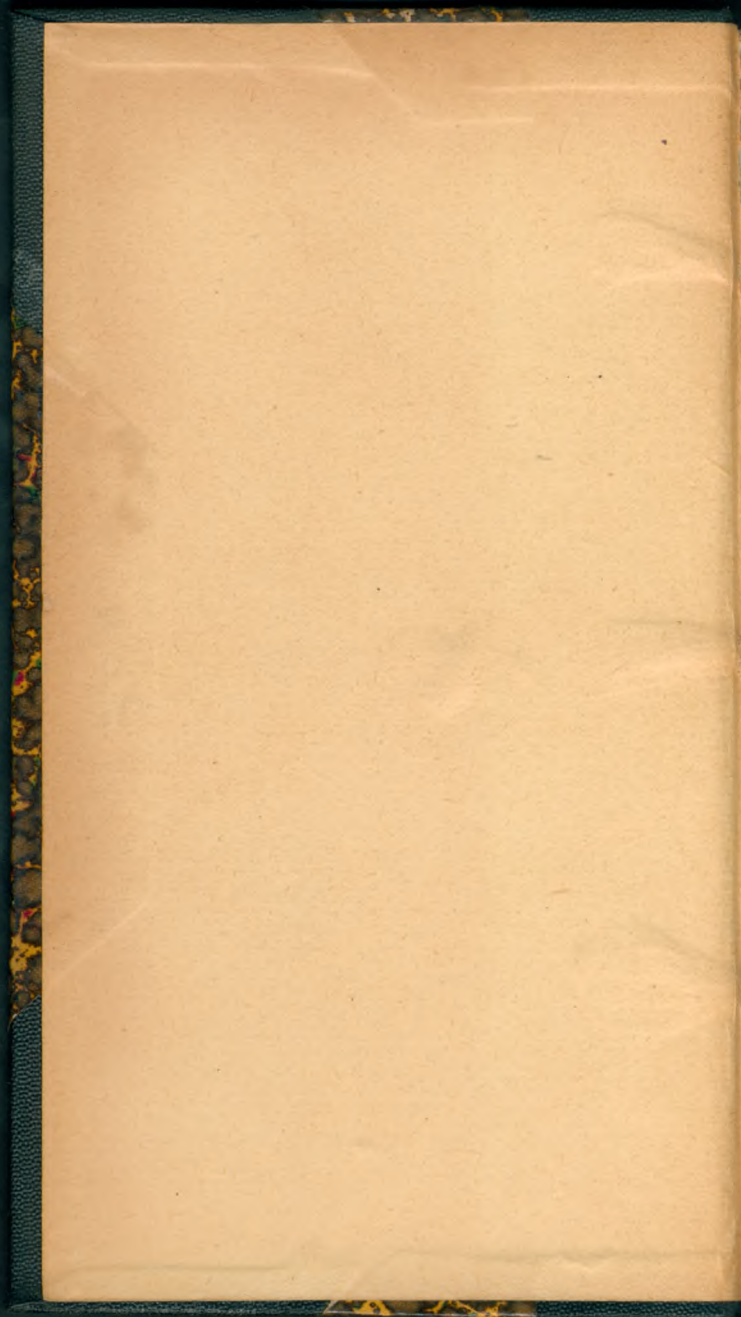
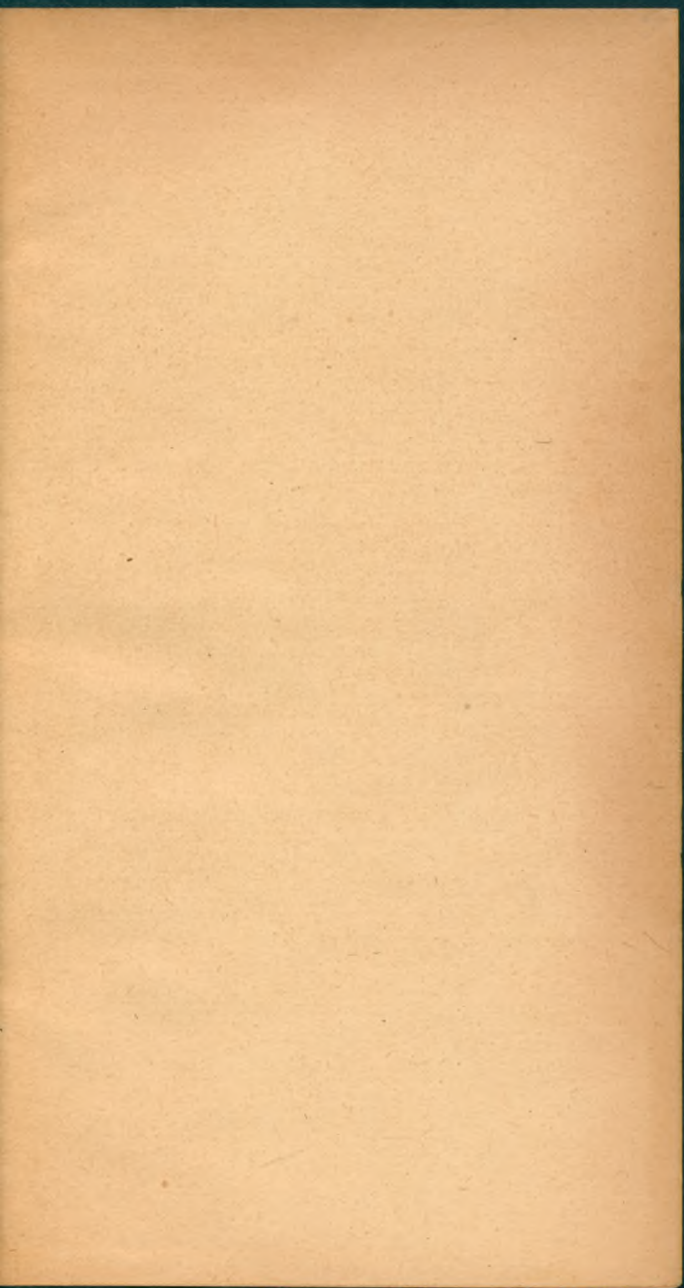
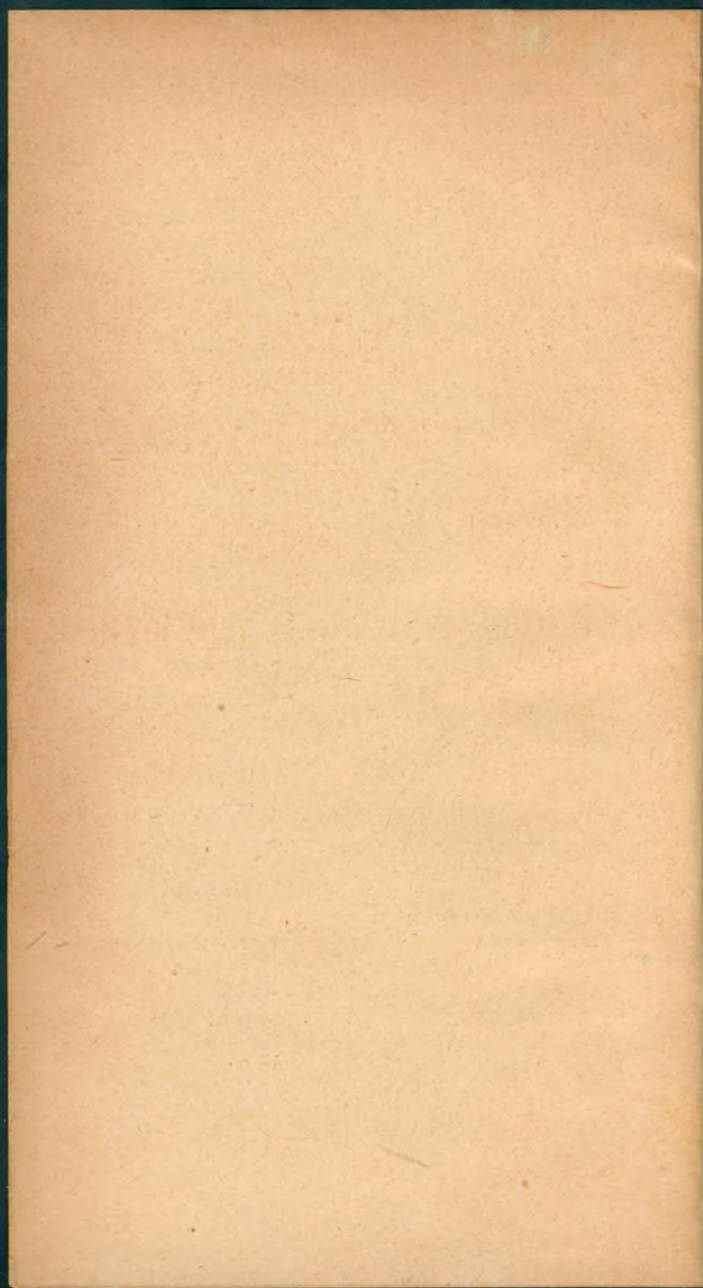

22913

4.

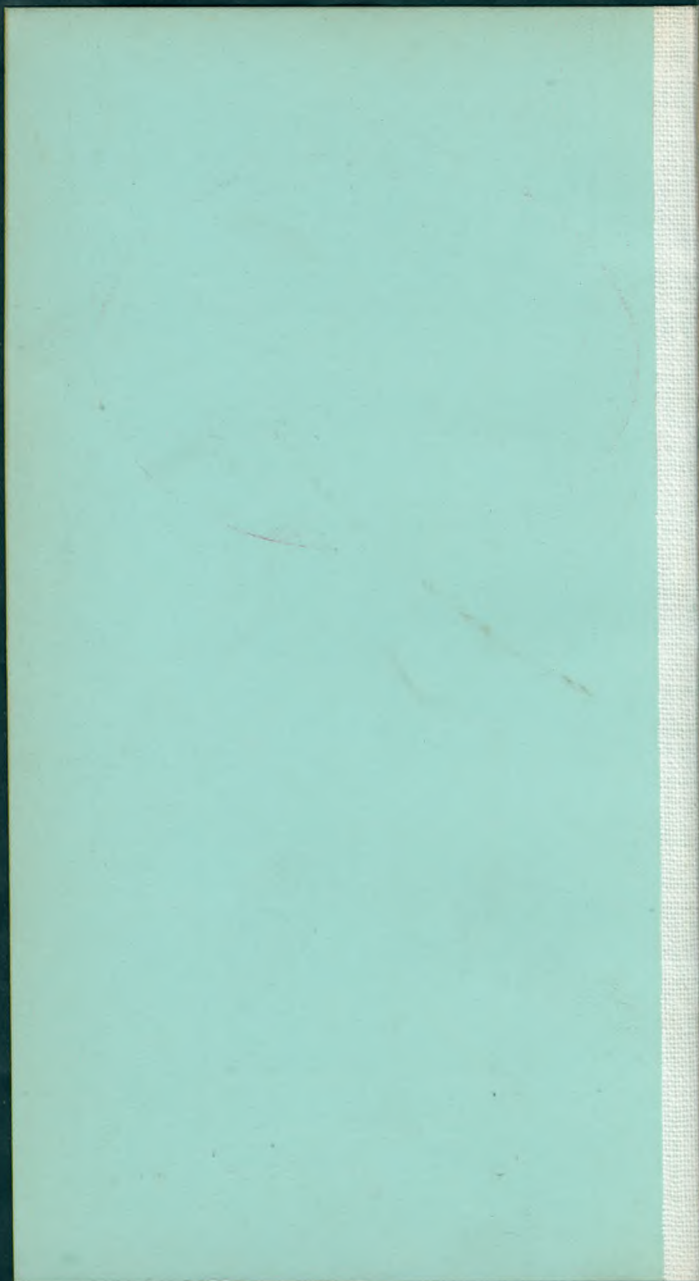
69 fr.

Versek

4

Sy. Czikle Valéria

III. kötet 1909.

VERSEK

GY. CZIKLE VALÉRIA

1909

III. KÖTET

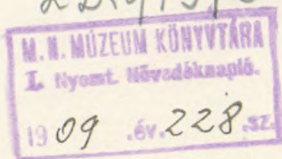
P.O. Hungary
521 nk

Enyém a dal,
Szivem vére írja...!
Enyém a dal —
S híven követ sírba...

22.913/3

Előhang.

A dalaimból koszorút kötök . . .
Nincs közte babér! Útszéli rögök
Gazából szedem s alig találok
Tüske s csalán közt néhány virágot . . .

Pompázó rózsza nem virít közte, —
Szegényesen van koszorúm kötve.
Nem is küldöm a hír mezejére, —
Dicsőség napja gúnyolna érte!

Másnak nem szántam: magamnak kötöm.
Egyetlen dísz lesz bús sírkövömön! . . .
Nem fon arra más lombot, virágot, —
Örök síromba hogyha leszálok . . .

Árván daloltam, árván temetnek. —
Gyermekszív könye nem sirat ó, meg! . . .
Néma ajakkal sírba ha tértem:
Koszorúm minden, amit elértem!

Néma ajakkal sírba ha tértem
Az a kérésem: adjátok nékem!
Reá míg kötöm annyi könnyem hull,
Hogy nem hervad el; hogy ott, majd virul.

Igaz gyöngyünk.

Virágot bont a napsugár,
Szív vágya szül csókot . . .
Dalt fakaszt a szerelmi bú,
Ha hozzánk lopózott . . .!

Gőgös vágya, büszkesége:
Tengermélyről a gyöngy!
Lét-paránya szenved érte —
S gyöngét bukásba dönt . . .

Dalt fakaszt a szerelmi bú —
S ha kínban vergődünk:
Lelkünk mélyén akkor terem
Dalunk, — igaz gyöngyünk! —

A csókodra vágyom!

A csókodra vágyom, a csókodért élek!
Nélküle a mennyet s örök üdvösséget
Nem akarom birni!

A csókodra vágyom, a csókodért élek!
S csókollak akkor is, ha az üdvösséget
Elveszítem érted!

Lyra.

Éjszemű asszony, bűbájos szirén,
Csábító démon, vad szirtek ölen ;
Hableány, nimfa, örökös varázs :
Ez vagy te Lyra s gyöngyöző forrás . . .

Italod cseppje halandót szédít,
Hangod zenéje üdvtől részegít . . .
Húrik irigyek édes csókodra,
Te vagy a legszebb s ezerszer csalfa !

Ki lány éneked hangját hallotta :
Rabjaid vének és ifjak sorra . . . !
Amerre lebben fátylad uszálya.
Követ a koldus s trónok királya !

Lázás félálom ha meglep engem
Holdfényben látlak zord sziklaszirten,
Honnan virágot szórsz le a mélybe . . .
Millió lantos eleped érte !

Mosolyod játszi s ott ég szemedbe'
Az egész világ vágya, szerelme !
Mosolyod játszi, szeszélyed bizar . . .
Karcsu ujjadnak intése — vihar . . . !

Pásztorórákat míg jó kedved oszt, —
Gyönyörtől sokszor haragod megfoszt . . . !
Szolgád vagyok én s a mélyben lesem :
Egy szál virágot dobsz-e majd nekem ? !

Szolgád vagyok én, lelkem a dalom . . .
Hó lábaidhoz mind odarakom!
Szolgád vagyok én s minden csepp vérem
Neked áldozom bűvös szirénem!

Szeretnék varázsló . . .

Szeretnék varázsló lenni én kedvesem,
Hogy sok év bús kínját ó, egy könybe rejtsem . . .
Ó, egy könybe gyűjtsem . . .

Szeretnék varázsló lenni én kedvesem
S e könyvet belopni szivedbe, hogy velem
Sírj bús keservesen . . .

Szeretnék varázsló lenni én kedvesem,
Hogy tudd, érezd, mi az: élni reménytelen . . .
Élni száműzötten . . .

Magas bérczek alján . . .

Magas bérczek alján kicsi templom állott . . .
Sokszor vittem oda orgonavirágot!
Sokszor borultam le oltáránál térdre
Földi boldogságot s örök üdvöt kérve . . .

És mindig reméltem: valamilyen módon
E csodás gyönyörben nekem is lesz módom!
Nem tudtam még akkor, hogy mennyország útja
Földön tövisekkel s búval van befutva . . .

Orgonavirágom mikor odavittem,
Akkor . . . régesrégén . . . erős volt a hitem!
Magas bércek alján kicsike templomba
jár a lelkem most is . . . jár zarándokolva . . .

Földi boldogságot nem könyörgök már én,
Csak erőt, haladni utam meredekén . . .
Csak erőt, küzdeni! Erőt, lemondani . . .
Járom a Golgothám, mint járja más annyi.

S ha volna kérésem, csupán egy lehetne:
Örök üdv ajtaja veled eressen be!
Mert e földi létben szomorú ösvényünk
Sohasem fut össze s egy útra nem térünk . . .

Magas bércek alján kicsi templom állott . . .
Sokszor vittem oda orgonavirágot!
Magas bércek alján a kis templom áll még
Orgonavirágom elhervadtál már rég'! . . .

Enyém a dal!

1.

Enyém a dal,
A csók, a szerelem . . .
Enyém a dal,
Mi belőlük terem!

2.

Enyém a dal,
A köny, a búbánat . . .
Enyém a dal,
Mi nyomukban támad!

3.

Enyém a dal,
Szivem vére írja . . .
Enyém a dal —
S híven követ sírba . . .

Messze délvidékről . . .

Messze délvidékről ablakomba szállott
A legelső fecske . . . ! Tavasz bont virágot . . . !

Messze délvidékről hazarepült vágyva!
Nem ejthette rabul a pálmák bűbája . . .

Lankás, hegyes ország, édes magyar róna!
Fecskefészket raknak hős fiaid sorra . . .

Akármerre mennek széles e világon,
Vágyva visszatérnek kebledre egy napon . . .

Az egyikre itt vár puha, meleg fészek . . .
Másiknak babéros sírt nyitsz: — ha elkésett!

Nyílt egyszer . . .

Nyílt egyszer egy tavasz . . . Emlékszem még rája!
Kurta ruhát hordtam s szívemnek a vágya
Annyi volt s oly bohó, mint a fák virága!
Született . . . kinyílt . . . s hullott út porába . . .
Nyílt egyszer egy tavasz . . . régen volt, — az igaz . . .
Nyílt egyszer egy tavasz . . . az egyetlen volt az!
Szemérmes, ártatlan, piruló hajadon . . .
Találkoztunk édes, bűbajos alkonyon . . .
Ha értettél volna . . . ? ! . . . Lány viasz volt lelkem,
Formálhattál volna kényre kedvre engem!
Régen volt! . . . Azóta nem nyílt több tavasz . . .
Éltünk dele tűnik, majd a köd hull . . . havaz . . .
Szomorún, hidegen, ahogy állok némán,
Úgy tűnik fel nekem, mintha trónok romján

Királyból lett koldus mély örvényhez érne . . .
Sehol egy járt ösvény! Eleje és vége
Szomorú útjának e tapodtnyi kis hely,
Honnan néz a mélybe, mely örökre elnyel
Örvényes poklába mindent, mit megszedít! . .
Mintha e bús koldus én magam volnék itt . . .

Nyílt egyszer egy tavasz, soha több azóta!
Siratja szivemmel sok szomorú nóta . . .

Breviáriumom.

Néhány sor írás az egész.
Szent áhítattal olvasom . . .
Sírban porlad a drága kéz!
Jó anyám írta egykoron.
Sírban porlad a drága szív!
De a mit lelkembe vetett
Él bennem! Él: a szeretet.

Néhány sor írás: „Leányom,
Öregségem vigasza vagy . . .
Az Isten ezerszer áldjon,
Ki igazakat el nem hagy! —
Élj hosszú, boldog életet . . .
Imámba fűzlek mindennap.
Istennek hála! enyém vagy! . . .“

Néhány sor írás az egész
És én mindennap olvasom . . .
Ezerszer drága, áldott kéz!

Én örökös hű vigaszom . . .
— Erőm! hitem! . . büszkeségem!!
Nincs a világon kincs, babér,
Mi e néhány sorral felér!!

Kis falu határán . . .

Kis falu határán csobogott egy patak,
Virág fakadt partján ezüst füzek alatt . . .

Fehér ruhás lányka mindennap idejött
S vágyai hajnalán bokrétákat kötött . . .

Egyszer idők múltán erre tért, — bú űzte, —
Feketébe', gyászba', — hogy koszorút fűzne . . .

Elpusztult a füzes, kiszáradt a patak,
Homok verődött fel s virág egy sem akadt . . .

Száraz, törött kórók meredeztek csupán
Bokrétás időnek elveszett, bús nyomán . . .

Elvesztettél . . .

Elvesztettél . . . hiába' minden!
Epedő szó, lágy tekintet . . .
Elvesztettél . . . hatalmad nincsen
Visszahódítani szívemet!

Elvesztettél! Késő a bánat . . .
Csókkal ajakam ne keresd. —
Utunk elvált . . . mély örvény támadt . . .
Élj boldogul . . . Isten veled!

Remegő, fehér galamb voltam,
Hű, szerelmes, szűzi és jó . . .
Lelkem kincsét mind neked adtam
S hittem jövőben én bohó! . .

Hogy mi vagyok ma? Mivé tettél? . .
— Fehér galambból vad ölyv lett! —
Ó, késő minden . . . elvesztettél . . .
Nem bírod többé szívemet! —

Virágos mezőn . . .

Virágos mezőn jártam én egyszer . . .
Körülem pille röpködött ezer . . .
Azt hittem, szárnyuk himpora örök,
Azt hittem, vágyuk útjára török,
Ha a virágot, mi nyílt szépen —
S hű pajtásuk volt — kedvemre téptem!
Versenyt futottam, előttem szálltak . . .
Hullott a himpor . . . törtek a szárnyak . . .
Újult a hajsza s a harcz egyre nőtt, —
Elfogtam tenger kis incselkedőt!
Virágok, pillék, vittem zsákmányom . . .
Ó, letűnt, édes, szép ifjúságom!

Virágos mezőn most hogyha járok,
Kigyót sejtek ott s útszéli árkot . . .
Nem futok vígan pillangót űzve,
Kialudt régen játszi vágy tüze . . .
Sötétén, búsan megyek az úton ;
Tüske akaszt meg, vonszolom . . . húzom . . .
Letépem végre ! S fáradtan nézek
Az út végére : ki mikor érek ? !

Virágos mezőn ha jártam régen.
Szilaj jó kedvem örömét téptem . . .
Ma meg könnyezve arra gondolok :
Nem jöttök vissza soha szép napok !

Közös babér.

Mulandó a létünk, nagy titka elragad . . .
Temetőbe térünk s szomorú fűz alatt
Szellő regél nekünk . . .
A cser, a babér, tövis összefut itt egybe
És illatos virág nyílik a zöld gyepebe' :
— Ez közös babérunk !

Egy régi táncrend.

Egy régi táncrend akadt kezembe,
Selyemkötése rózsaszín . . .
Nézegetem elmerengve
És gondolkozom valamin ! . . .
Selyemkötése rózsaszín . . .

Egy régi tánczrend akadt kezembe,
Aranybetűje megkopott . . .
Egy keringő jut eszembe . . .
Titkát őrzitek kis lapok! . . .
Aranybetűje megkopott . . .

Egy régi tánczrend akadt kezembe,
Volt egyszer egy szerelmes lány! . . .
Elhagyta csalfán kedvese . . .
Ó, járt már így nem egy, — de hány!
Volt egyszer egy szerelmes lány . . .

Egy régi tánczrend akadt kezembe,
Selyemkötése rózsaszín . . .
Nézegetem elmerengve . . .
S hullanak sűrűn könyeim . . .
Selyemkötése rózsaszín . . .

Tarlón jártam én!

Becsukott szemmel ülök fáradtan;
Ketyeg az óra, a percz elillan
S nem hoz virágot!

Mint vágytam régen derűre, fényre . . .
Mint néztem bizva, hittel az égre . . .
Ma nem remélek!

Mint vágytam örök gyönyörre, csókra . . .!
S milyen hervadt ma a mult kis csokra,
Mit összeszedtem . . .

Tarlón jártam én, mások arattak . . .
Csak az az enyém, a mit ott hagytak . . .
Balga voltam én!

Egy dalt!

Egy dalt szeretnék küldeni neked . . .
Egy dalt és benne egész lelkemet!
Egy dalt, egy csókot, mi örökösön
Virágfűzérrel énhozzám kössön!

Hogy a rabom légy, miként én neked . . .
S ajkam varázsát sohase' feledd!
Egy dalt, egyszerűt. Igazság: erő!
Győz pompa felett, ha szívünkből jó.

Mért hiú sallang, cifra szóvirág?
Egy szó: szeretlek! Benne egy világ!
Igaz, hogy romban; igaz, hogy puszta . . .
Szívünk hatalma építse újra!

Lelkünk tüzéből új nap pattanjon
S áldását hintve virág fakadjon
Mult idők romján . . . Puszta homokja, —
Ha járunk rajta, — ligetít ontsa . . .

Készen a dalom s el nem küldhetem,
Nincs borítékom, amibe tegyem . . .
A pecsétnyomó, az is elveszett;
Nem zárhatom le én e levelet!

Galambom, fecském, nincs ami vigye . . .
Merkur, a csalfa, az sem jön ide!
Szellőre bízni titkot nem lehet, —
Sohse küldöm el hát e levelet! . . .

Zsákutczában.

Tépelődés gyötör . . . zsákutczába értem!
Ádáz ellen kerget, leszaggatja vértem . . .

Önmagammal jöttem én meghasonlásba . . .
Vágyam az ellenem: ő hajt zsákutczába!

Nem vagy az enyém.

Nem vagy az enyém és nem lehetsz
E földi létben sohasem . . .
És karodra büszkén nem fűzhetsz . . .
Ó, én szerelmes kedvesem!

Csak titokban borulhatsz elém,
Csókkal halmozva el kezem . . .
És éltem zúgó árjában én
Szent esküdre emlékezem!

A sorsunk örök átkos útja
Nem lehet oly örvényes mély:
Lelkünk frigye, hogy át ne fonja
S az ideál, mely bennünk él!

Nem vagy az enyém és nem lehetsz
E földi létben sohasem . . .
Mégis örökre egyik vagyuk
Ó, én szerelmes kedvesem!

Szirének tánca.

Pusztában a vándor ment, ment . . . és eltévedt . . .
Egyszer csak eléje tárult egy zöld liget . . .
Arra vette útját . . . Bűvös dana hangzott . . .
Hótestű szirének lejtettek im tánczot!
Gyöngyözött bő forrás, drága kristálycseppek . . .
Illatos virágok szőnyegül heverték . . .
Az ifjú vándornak nagyot dobbant szive:
Mese? álom? való? talán el se' higye?!
Ígésző szirének pajzán, búja tánca,
Serleget kínáló ajkuk mosolygása
Felkavarta vérét! . . . Lávaként csók vágya
Zúgott vad erővel tompuló agyára . . .
Légi leányok közül megragadott egyet!
Halkan sikoltott az s mind odasiettek . . .
«Mit kívánsz ó, vándor?» «Szeretni ez egyet!»
Gúnyos, édes hangon szirének nevettek:
«Szeretni ez egyet . . .?! Ó, te balga vándor,
Tudod-e mi ára, ha csókunkra vágyol? . . .
Itt zúg a bő forrás üdítő itallal;
De kit mi öleltünk: tövén az szomjan hal . . .
Bűn leányi vagyunk, átók a mi csókunk
Szerelmi gyönyört csak — a lelkedért adunk!
Gondold meg hát vándor: kell-e csók és halál? . . .
Vagy tán' e serlegből inkább vizet innál!?

. . . Hótestű szirének víg danába fogtak,
Esze bomladozott az ifjú vándornak . . .
Lebbent könnyű fátyol, karcsú derék hajlott,
Virágokat szórva lejtették a tánczot . . .
Vad gyönyör csábitott testük puha keblén
Susogott az ifjú:
. Csókot akarok én!

Éji óra.

Késő éji óra . . . künn bösz vihar dúl . . . tép! . . .
Kandallóban a tűz pattog és ezer kép
Száll lángja öléből . . .

Sötét felhő szárnyak vadul összecsapnak . . .
Fehér fátylát tépik a szűzi vágyaknak
S gúnydalt fütyül a szél . . .

Ifjan s mégis aggon! búsan . . . reménytelen
Meddig bolyongok még? Sírom merre lelem?
Hol a felelet rá?!

Vészes éj kebléből kísértetek, árnyak
Kelnek, körém gyűlnek, nesztelenül járnak . . .
S ki-ki sorsát mondja . . .

Remegnek, suttognak, sóhajtanak, sírnak . . .
Búja, titka tárul temetőnek, sírnak . . .
Szívek panasza szól! . . .

Nem volt boldog ember s nem lesz soha egy sem.
Meddő érte a harcz, az örök küzdelem:
Vágyunk útját állja!

Ó, mert mi parányok, mi semmik, emberek :
Világot akarunk ! s utaink elvesznek
Porszembe : mik vagyunk.

Felkaczag künn a szél . . . borzong tőle lelkem . .
Van egy csendes ösvény, mit eddig nem leltem :
Megnyugvás a neve.

Hol nincs vágy, szenvedély, — ott kezdődik útja,
Lemondás virága elrejtí, befutja —
S szenvedés az ára.

Téptem én . . .

Téptem én egyszer csodás virágot . . .
Azt mondták : halál, megrontás, átok !
Illata, kelyhe megöl majd engem,
De én nem hittem s keblemre tettem.

Ez a virág volt a te szerelmed.
Beszívtam mérgét s holtig öllelek !
Zárj a karodba, szívünk dobbanjon . . .
Ott haljak én meg csókkal ajkadon ! . . .

Egy lépés csak.

Útszéli kis kápolnába
Bemegyek egy «Miatyánk»-ra.
Künn csattognak a madarak
Sűrű, árnyas lombok alatt.

Egy lépés csak, egy kis küszöb,
Két világot mi összeköt . . .
Künn a kaczaj, illat, rózsa ;
Benn meg az Úr örök trónja !

Egy lépés csak, egy kis küszöb —
S lelkünk fehérbe öltözött . . .
Lehull minden hiú pompa :
Térdre borulunk a porba !

Egy lépés csak, egy kis küszöb . . .
Létet s halált össze így köt
Egy futó percz, amely ha jő :
Király, koldus, — mind egyenlő !

Fogytán a dal.

Fogytán a dal, leégett a gyertya . . .
A koppantó csak a hamvát hagyta !

Fogytán a dal, nem hív a szerelem . . .
Küzdés, babér, egyik sem kell nekem !

Fogytán a dal, a csók lángja, tüze
Elhamvadt már . . . nincs parázs, csak üszke . . .

Fogytán a dal, leégett a gyertya . . .
A koppantó csak a hamvát hagyta !

Opál koporsó.

Kis opál doboz, — száz éves is van . . .
Ősrégi emlék, örökül kaptam.
Sarka és széle régi vert arany;
Szépanyám titkát őrizte hajdan.

Egyszer egy tavasz nem bomlott nyárnak;
Lefagyott rügye, nem nyílt virágnak . . .
E tavasz titkát őrizted most te
Opál koporsó aranykeretbe' . . .

Száraz, bús virág s éjsötét hajfürt . . .
Lelkem szent álma! rég' idekerült . . .
E virág messze, tengeren túl nyílt;
Csalfa volt Ámor röpítve e nyílt!

Éjsötét hajfürt neked volt szánva,
De az a tavasz nem derült nyárra!
Kinyitom félve, szivem megdobban,
Mindenem itt van e koporsóban . . .

Kinyitom félve, kísértet ébred . . .
Halotti leple bomlik az éjnek . . .
Valahol messze síri dal csendül,
Zokog refrénje bánatról, könnyről . . .

Nem lesz több tavasz, fakadó virág;
Nem biztat remény s játszi ifjúság . . .
A nap jő, tűnik örökgyors útján
S végczélunkhoz visz: sírunk az csupán.

Csak te!

Újra, mindig csak te! Körben fut az utam . . .
Odajutok mindig, honnan elindultam . . .

Újra, mindig csak te! Más csillagrendszerbe'
Bolyongunk és ürje soh'se fűzhet egybe! . . .

Újra, mindig csak te! Míg a szívem dobban . . .
Sorsom vagy, végzetem! s így van ez legjobban.

Jött egy levél.

Jött egy levél messze bérczek közül,
Az írása régi, ismerős.
Kedves falum emléke leng körül
S szívem dobogása oly erős . . .

Mi az? mi hír? Nász-e, vagy tán halál? . . .
Semmiségért tollat nem fognak.
Mire hírük onnan reám talál
Vége násznak, vége a tornak . . .

Jött egy levél . . . Ó! bontják a házat!
A fehéret, régít, egyszerüt . . .
Hol lelkemben annyi hő vágy támadt . . .
Ime: végórája egyszer üt!

Szobája kevés, fala roskatag,
Nádfedelén a szél bekiált . . .
Tornácza omlik az ablak alatt,
Ütött, vert szegény! . . . sok vihart kiállt.

Bontják a házat! Majd az új lakó
Szebbet építtet a helyére.
Lomtárba kerül gerenda, ajtó . . .
Vagy dobra tán . . .? Kérdés: pénzt ér e?!

Bontják a házat! Ti kedves falak,
Kicsiny ablakom virággal . . .
Ti fecskéfészkek az eresz alatt . . .
Ó, ki törödnék mindannyival?!

Ki bánja, hogy ez nekem drága, szent —
S a lelkem ide pihenni tért!
Édes szüleim már a sírban lent:
Jó és balsors kiket benne ért . . .

Bontják a házat! És én hontalan
Nem térhetek többé oda meg . . .
Nem tudhatom a béke merre van . . .?
Szétrobbantják jaj! kis fészkeket . . .

Jött egy levél messze bérczek közül,
Az írása régi ismerős.
Jött egy levél, könnyem reá gördül
S szívem dobogása oly erős . . .

Érzem hervadni . . .

Érzem hervadni nyaram virágát . . .
Csípős szél oson sűrű lombon át!

Rövidebb a nap, hosszabb az este;
Mécs olaja fogy, kevesebb egyre . . .

Közeleg az ősz és a fa ága
Gyümölcstelenül, meddően várja.

Nem a nyári nap tüze verte le,
Régen a tavasz: rügyeit szedte.

Bimbóban állott akkor az a fa . . .
Késői fagy jött: földre hullatta!

Sűrű még a lomb, a nyári nap tűz . . .
De a hervadás les rám — s őszbe üz!

Nem a nap tüzétől . . .

Nem a nap tüzétől pattan a szerelem
Bimbója, rózsája . . .
Ha mindenki tudja, ha mindenki látja:
Igézettől verve lehull a virága! . . .

Sötét éjjel fátyla bontogatja titkon
S szivünk forró vágya . . .
Tilos, bűnös gyönyör . . . Lázban égve, vágyva
Esdünk egy perczéért! s elkárhoztat lángja . . .

A lehetetlenség növeli nagyobbra.
Ha céljt sohsem érünk:
Csalogat reményünk! . . . S mig meglopni félünk
Titkát szerelemnek: addig érte élünk!

A térítő.

Rangját letette, ékit eldobta,
Jóságát, kincsét mind szétszította.
Ifjú volt még, lelke lázban égett:
Alkotni vágyott nemeset, szépet.
Jobb kort! Szeretet virága nőjön . . .
Testvérek legyünk mindnyájan földön!
Szőrcsuhát öltött, elment keletre:
Istent dicsérve. Istent szeretve.
Vadak közé, hol nincs erkölcs, nincs hit;
Hol nő a búrján s bűnpatak ömlik . . .
Keletre, ahol bálványt emelnek
Krisztust nem sejtő, tévelygő lelkek.
Keletre, messze . . . egyedül . . . bízva!
Kezében kereszt. — — — —
— — — — Pusztában ízva
Sivatag napja, orkánok szele
Társul követte . . . Nem volt fegyvere.
Vad állat, ember, — életére tört;
Ezer cselszövény vetett útján tört.
S ő haladt tovább! Dicsérte Istent,
Kinek szent szava szeretet itt lent:
Tiszta szív s jószág. Erős volt, bátor;
Védte a kereszt, nem félt haláltól —
S prédikált tovább! — — — —
— — — — Vergődő lelkek
Mind ide jertek, vigaszra leltek!
Hív az Úr szava, ifjak és vének,
Boldogok lesznek, akik megtérnek!
Dicsőség, pompa, vagyon és élvezek:
Hiú ábrándok, semmit sem érnek!
Hatalom, arany, trón — mulandók csak;
Örök dicsőség: szeretet te vagy!

Áldás és béke fakad nyomodban,
Vigaszt hintesz te földi nyomorban
Gazdag szivéből jóságod árad ;
Szent hit tüzeben enyhül a bánat.
Ember, megtanulsz bízni, remélni,
Föld röggös útján Istennek élni !
Testvérek vagyunk, atyánk ő nekünk,
Szeretet útján ő vele megyünk . . .
Megtaláljuk őt lelkünk mélyében,
Testvériségben, örök békében !
S prédikált tovább! — — — —

— — — — Szivükbe látott.
Kereste lelkük s egy új világot
Tárt fel előttük. Bűvös zeneként
Hangzott a szava, jöttek egyenként,
Gyültek csoportba . . . Szivükbe látott,
Hol bűn gyoma közt talált virágot . . .
Gonddal ápolta, féltve növelte ;
Egész kertje lett! Virultak benne
Az Úr rózsái . . . Szivükbe látott,
Szerette őket. Gyújtott világot
S a tévelygőket vezette vele . . .
S prédikált tovább! — — — —

— — — — Idő vas keze
Lassan megtépte . . . Sok nyár tünt télbe,
Mióta itt járt! . . . Amíg elérte
Célját s alkotott kereszt nevében
Tisztult világot vadak körében !
Álma míg betelt . . . — — — —
— — — — Még egy vágya volt ;
Aggon bár, de látni a drága hont,
A szülőhazát! Ó, boldog nyugat,
Hol mindenütt szent kereszt vet s arat!
És jött remélve, hitte, hogy így van . . .

Lelke erős volt s bízó, mint hajdan.

Viszhang szavára sehol nem csendült . . .
Mosolylyal nézték. Futott, menekült,
Kutatott tovább. Egyre csak tovább! . . .
A métely ott ült, bevette magát
Minden redőbe. Igazság sehol!
Nyájas mez alatt kétszínű pokol
Kígyói laktak . . . Fullánk a testvért
Megöli titkon . . . Bűnhődést és vért
Másikra hárít, ártatlan marad! . . .
— Akasztják amazt — Ó, művelt nyugat!
Gyermekszív vásott s leány szemérme
Vásári árú: ki mit ad érte?!
A férfi csapong, nő ölt hazug mezt . . .
Ó, nem ezt hitte ő, nem ezt, nem ezt!
Szeretet helyén fertő, szennyes por,
Hazugság, iszap . . . Ó, sülyedő kor!

Fejét szomorún hajtja kezére:
Érzem, jaj, érzem, útamnak vége!
Fogy erőm, lankad, sírom hív engem
S látom, hogy nem jó út, amin mentem . . .
Vakoknak szemét nyitotta kezem:
A bűnösökről megfeledkeztem . . .
Keleten nyáját gyűjtöttem ezret:
Míg itt milliók lelke elveszett!

Erre vágyom én.

Szerelmes, édes csóközön árja . . .
Erős karodban rabul bezárva :
Erre vágyom én !

Szerelmes, édes kéj, gyönyör, mámor ;
Nem tudni semmit holnapról, máról :
Erre vágyom én !

Szerelmes, édes illanó perczek,
Soha útamra fényt ti nem vettek !
Csak bút érek én . . .

Pünkösdi rózsa.

Piros Pünkösöd napja felragyogott szépen,
Kinyílt a rózsa a kis kertben éppen . . .
Aki elültette, aki gondozgatta,
Régen temetőben áll annak sírhantja . . .

Aki elültette s gondot viselt rája,
Annak drága keze legyen százszor áldva !
Ti voltatok egykor édes apám, anyám,
Kertészek a kertben e virágos tanyán . . .

E virágos tanyán amig nagyra nőttem,
Mennyi édes, boldog gyermekálmot szőttem . . .
E virágos tanyán tanítottatok meg
Érezni és tudni, hogy mi a szeretet !

Gonddal ültettetek lelkembe sok szépet . . .
Viharzott az idő, vad szele megtépett . . .
De amit kezetek féltve odaoltott :
Ó, én megőriztem azt a rózsabokrot!

Virágiból viszek szent sírhanatotokra
Mindig egy-egy csokrot s nem lesz kisebb bokra
Örökszeretetem növeli, ápolja . . .
Legyen áldott a kéz, mely odaoltotta!

Piros Pünkösd napja felragyogott szépen,
Kinyílott a rózsa a kis kertben éppen . . .
Oda száll a lelkem buzgón imádkozva! . . .
Drága rózsatőmet vajjon ki gondolja?! . . .

Nyári est.

Ég azurja, kék azurja
Lilaszínbe olvad . . .
Puszta rónán, szabad rónán
Fejedelmi biborárján
Most bukott le, most csúszott le
Lángpalástú nap!

Sárga kékék, ért kalászkok
Dús keresztbe rakva . . .
Hold kel . . . csillag gyúl az égen
S pásztortűz a messzeségen! . . .
Majd felcsendül lágyan, szépen
Bús tilinkó hangja . . .

Pihen minden, álom terül,
Anyaföld lélekzik . . .
Munka, áldás dús virága ;
Erő csókja, ifjúsága
Mind kibomlott nyár hevében !
Ember, imádkozz' itt . . .

Hegedű sír . . .

Hegedű sír valamerre . . .
Szellő hozza onnan erre.
Szomorú a nóta hangja,
Mintha szivemből szakadna . . .

Hegedű sír valamerre . . .
Száll a lelkem multba, messze . . .
Kicsi szoba fehér fala:
Ódon szent kép függött rajta . . .

Rimánkodva, esdekelve
Borultam le reggel, este . . .
Egyet kértem . . . S amit kértem :
Soha, soha el nem értem !

Hegedű sír valamerre . . .
Könyem pereg, sírok vele !
Most is csak ez egyre vágyom :
Ez a bűnöm s imádságom !

Credo.

Csillagos éjjel elterül lanyhán . . .
Egyedül állok bús szikla ormán.
Mi űzött ide? Mi vágy kergetett? . . .
Kifárasztottak lenn az emberek!
Vágyik a lelkem egyedül lenni;
Titkot nem fürkészhetsz idefenn senki.
Bús szikla ormán ahogy itt állok,
Csillagos éjjel tehozzád szállok
Fentartó nagyság, teremtő erő!
Millió világ hatalmadtól jó . . .
Aki alkottad léte nek parányát,
Kit népek ajka száz módon imád! . . .
Mig ott lenn nyüzsög a bűn, az átok:
Bús szikla ormán tehozzád szállok!
Tenger hazugság tarka virága
Nyílik odalenn . . . Nyúlnak utána!
Tépi mindenik, ékesen hordja . . .
Csillog a bűnnek örvényes fodra!
Iszapban, sárban kevélyen mennek,
Törnek előre — s belemerülnek! . . .
Bús szikla ormán, ahogy itt állok;
Érzem, mint hull le rólam az átok:
Érzem, mily semmi az öröm s bánat . . .
Érzem, hogy a lét halálból támad . . .
Hiszek tebenned erős Istenem:
Eléd borul le vergődő lelkem!

Lezártam . . .

Lezártam a szerelem könyvét,
Nem terem már több kósza dal . . .
Elsírtam az örömét, könyét
S a vágy lelkemből ím kihál . . .

Egy végtelen, havas pusztaság,
Ami előttem elterül . . .
Nem látta soha napsugarát
S magamban járok, egyedül . . .

A szürke, kóválygó felhőkben
Az élet árnya lesben áll . . .
S míg húll a köd, holló rebben,
Megejt orozva a halál . . .

Muskátlis kis ablak.

Muskátlis kis ablak csendes falu végén,
Virágid ha nyíltak, megcsodáltalak én.
Muskátlis kis ablak a legszebb virágod
Féltem eltakartad: odabenn virágzott . . .

Fehércarcú leány éjsötét szempárja
Volt e kicsi ablak legszebb virágszála.
Tündöklő sugarát szinte most is látom . . .
Nem volt annak párja száz falu határon.

A dereka karcsú, a járása könnyed . . .
Hej! sok szerelmes szív ejtett érte könyet . . .
Fehér arcú leány, mi volt titkod vajjon?
Mit rejt végzet könyve e gyászszélű lapon?

Véletlenül történt? Vagy magad akartad?
Tajtékozott a vad ár, gátja szakadt partnak . . .
Hullámsírja nyillott a balsorsú éjnek;
Nem virradt fel többet; örökös, bús éj lett . . .

Ragyogó csillaga kialudt szemednek.
Öreg hegyi pásztor keresztet vetetet
És suttogva mondja: azon az éjjelen
Egy lovas vágatott arra nyílsebesen . . .

Zokogó hang tört meg, a vad ár morajlott . . .
Karcsó, szép virágszál halva találtak ott! . . .
Muskátlis kis ablak csendes falu végén,
Oly üres, kihalt vagy! Szomorún nézlek én.

Virágokat szórj . . .

Virágokat szórj utamra édes! . . .
Ne érezzem, hogy tövisre vérez . . .
Virágokat szórj, karodban altass . . .
Örök gyönyörrel, mesékkal biztass!
Fogd be a szemem, ne lássak semmit;
Higyjem, hogy ajkad lángja üdvözít . . .
Szilaj csók heve szédítse lelkem;
Az igaz ösvényt, hogy meg ne leljem!
Gyűszűvirágból hadd szívjak mérget,
Konkolyos réten pihenni térjek —
S kigyó fullánkja míg les orozva:
Virág s csók hulljék rám a karodba' . . .

Kurta korcsma.

Sír, majd kaczag a hegedű,
Tarka nóta járja!
Mulat a sok deli legény,
A kurta korcsmába'.

Bort ide, hej! Szép lány csókja,
Parázt lángra gyújtson . . .
Nincs több ilyen híres legény —
Kilencz országúton!

Bort ide, hej! Míg a pohár
Csókkal összekoczczan:
Nincs búbánat! Öröm fakad
A gyöngyöző borban.

Sír, majd kaczag a hegedű,
Tarka nóta járja . . .
Duhaj tánczot raknak ott benn,
A kurta korcsmába' . . .

Hamupipőke.

Tudok egy mesét! — — — —
— — — — Hamupipőke,
De nem az, kinek kicsi czipője
Hirre vergődött . . . Hamupipőke,
Egy szegény árva, ment az erdőbe
Búsan magába . . . — — — —
— — — — Hangtalan bomlott
Sötét éj fátyla s szendergő lombok

Altató dala bűbajos álmot
Lopott szemére . . . Csodákat látott !

Hárfa lágy hangja csendült a légen,
Csillagok gyúltak, hold kelt az égen . . .
Keleti égalj lassan megnyillott
S tárult mennyország, csodás, szent titok . . .
Díszmenet vonult, jöttek a lelkek,
Szerető szívek egymásra leltek.
Halál angyala a trónnál állott,
Honnan Úr keze oszt igazságot . . .
Ki hogy viselte sorsát röghonba':
A jót és a bűnt Cherub sorolja . . .
A ki szenvedett, könyezett alant,
Örök gyönyörről szól annak a lant!
Glória vált töviskoszorút fel,
Gyémánt korona porban gurul el . . .
Királyi palást s a koldus gúnya
Egyforma mind itt: nem üldöz gúnyja!
Kevély fejekre alázat borul;
Lázárok első földi búhonbúl . . .
Díszmenet vonult, jöttek a lelkek,
Virágok nyíltak, a hárfák zengtek . . .
Parancsszó hangzott: az ég sötét lett . . .

Varázs elszállott: erdő sötétlett . . .
Hamupipőke voltam én magam,
Mély erdő ölén, a ki álmodtam . . .
Töviskoszorú földi bús sorsom,
Türelmes hittel, szeretve hordom.
Az a glória jut az eszembe,
A mit oszt érte az Úr szent keze.

Nagy diófa . . .

Nagy diófa áll a kertbe',
Az alján ring puha pázsit . . .
Hányszor ültem elmerengve, —
Hányszor szállt az alkony rám itt . . .

Szöttem, fontam édes álmom . . .
Nem teljesült soha egy sem!
Hányszor ide visszavágyom —
S pázsit öle nem ring nekem.

Idegené már régóta,
Talán az sző édes álmat? . . .
Idegenül hej! azóta
Minden vágyam messze szállott . . .

Ősz.

Lelkem mereng az ősz méla báján,
Nyár hattyúdala barnuló lombon ég . . .
Kéklő, mélységes, felhőtelen az ég —
S ezüst szál lebben, úszik az áráján . . .

Róna szívében nem lejt délibáb,
Fülemüle nem csattog szerelmi dalt . . .
Pillesereg nem száll, a liget kihalt.
Ritkul az erdő s réten a virág . . .

Földön a levél zizeg, ha lépek.
Hűvös őszi szél susogja csendesen:
Tünik erőnk: az ifjúság s szerelem . . .

Mintha a multból jönnének képek :
„Pásztorlány egyszer a királyfit várta! . . .”
Főköttöje van már . . . Emlék a párta.

Szerelmes reggel.

Alkonyról, estéről sok dalom énekelt,
Köszöntse most ez egy a szerelmes reggelt!
Emlékszel-e reá? . . . Egyszer ilyen is volt,
Madarak röpködtek, ragyogott a mennybolt . . .

Szívárványos harmat ringott a fű keblén,
Nem volt sehöl senki, csak te édes, meg én . . .
Kart a karba fűzve, boldogan, meghittén,
Ugy simultunk össze szerelmes reggelen . . .

Vidáman, délczegen, gondtalanul mentünk ;
A reggel csalt így meg és bohó szerelmünk . . .
Elfeledtünk mindent, el, hogy régen volt az, —
Éltünk szép hajnalán, — a bimbózó tavasz . . .

Most a delén járunk s öreg este vár ránk.
Nem lesz többet reggel, — érte bármit adnánk!
Elfeledtünk mindent, gondtalanul mentünk,
A reggel csalt így meg és bohó szerelmünk.

Ó, mert a világnak s létnek van egy titka,
A mi a halandók szívébe van írva . . .
Ez a titok örök, átszáll mindnyájunkra
S nevetve dob csókot sokszor ősz hajunkra . . .

A neve : szerelem ! Ha letűnt a reggel
És delén elkésett : alkonyatkor jön el . . .
S ha nem talál akkor : befödi a sírunk
Nyílló rózsabokor s felőle álmodunk !

Szerenade.

Halk szerenádót, bűvös éji dalt !
Repülök hozzád . . .
Szunynyad a világ, mécs szeme kihalt,
Szerelmünk titkát
Meg nem lesheti !

Fehér, lágy köntös borítja testem,
Félve osonok . . .
Éjféli óra te reád lestem,
Kísértet vagyok !
Nem félsz kedvesem ?

Meghaltam édes régen én neked
És te meg nekem !
Sírból lopjuk mi ezt a szerelmet,
Oda temettem,
Oda rejtettem . . .

Éjféli óra, jövök, jönnöm kell . . .
Élet, vagy halál !
Szerelmünk a míg egymásra nem lel
Nyugtót nem talál,
Sírból visszajár ! . . .

Éjféli óra, érzed : én vagyok !
Ez az üdv percze . . .
Csókoljon ajkad, öleljen karod,
Zárj a kebledre :
A tied vagyok !

Vihar.

Sötét felhő gyül az ég aljára,
Villám cikázik, haragja járja
A mennybolt ívét ! Nagyszemű eső
Koppanva hull le, majd nyomába jő
Vészes özöne vad fergetegnek !
Madárfiókák sorra ijednek . . .
Ablakom előtt zordonan állok,
Dúló viharral versenyre szállok ! . . .
Szilaj ölébe temetem lelkem,
Villám haragja cikázik bennem !
Dördül a mennybolt, zuhan a vízár,
Egy kóválygó ölyv a felhőkben jár,
Majd lecsap gyorsan egy kopár fára !
Lelkem a szárnyán mintha leszállna . . .
Mintha megtérne . . . Némul haragja,
Csendesen pereg bús könnypatakja . . .

Egy csók.

Ó, én balga, ki egy csókra
Tettem az életem!

Ó, én balga, ki zokogva
Mindig ezt keresem . . .

Csók ez, minek szomja, vágya
Oly örök, mint a lég . . .
Gyönyörre epedve, vágyva:
Szivünkben lánggal ég!

Csók ez, a miből született
Földön a szerelem.
Csók ez: a vég és a kezdet —
S örökké végtelen . . .

Csók ez, mi ringatja lelked
Ezer világon át . . .
Nincs halál! Örökké érzed
A rózsák illatát.

Ó, én balga, ki e csókot:
Lét titkát keresem . . .
Szomja öl! s arról lemondok,
Mit kínál szerelem!

Játékszer vagy . . .

Játékszer vagy, — mondod — s én szeszélyes gyer-
mek.

Egyszer félredoblak, máskor megkönyezlek.
Majd szerelmes csókkal bűnöm jóváteszem —
S két karom átölel kedvencz játékszerem! . . .

· Nincs igazad! Ó, nincs! Gyermek régen voltam . . .
S játszmánk nagy, veszélyes: nem tréfa, mint hajdan.
A fejünk van koczánk! Regényünknek vége
Felvágatlan fekszik jövőnk kötetébe' . . .

Csevegjünk édes . . .

Csevegjünk, édes! Órákig
Tudnék ülni így melletted,
Fejem kebledre hajtánám
S kezembe fognám kezedet . . .

Csevegjünk a mult időkről,
Mikor először láttalak!
Mikor összefonta lelkünk
Örökre e szent pillanat . . .

Tavaszi alkony volt akkor
És ifjak voltunk, kedvesem . . .
Régen letűnt e bűvös kor
És búra vált e szerelem!

Gyöngéden ahogy átölelsz
S szemem mélyében olvasol,
Vezeklő utat jár lelked
S kínjával gyötör a pokol!

Érzed bűnöd bűnhődését,
Az átkot, mi csókunkba forr:
Vágyunk égetve elemészt
S jaj! igaz üdvbe soh'sem foly! . . .

Perczünk rövid, gyönyörünk szent ;
Fizetünk az életünkkel,
Melynek kinját azért tűrjük :
Üdvünk percze, hogy te jöjj el !

Fonj hát erős két karodba
És csókod a míg rám tapad,
Higyjük, — létünk célja, joga :
Az ajakam s az ajakad.

Három sír.

Bolyongok a temetőben,
Három síron nyilló virág . . .
E három sír drága nekem :
A világon a legdrágább !

Apám . . . anyám . . . kicsi lányom . . .
Az egész mult és jövő !
Porlad a kéz, a mely áldott —
S a gyermekcsók, mely szívből jó . . .

Sír a lelke gyászban, árván :
Itt künn minden ! Ott benn semmi . . .
Egyetlen még, mire vágnám :
Mellettök itt lenni pihenni . . .

Asszonyelme.

Asszonyelme nagyot nem teremthet,
Idők viharában, a mi örökké áll.
Tudás, erő a férfiú disze,
Kinek keblén a nő csak gyenge virágszál . . .

Asszony elme nagyot nem teremthet,
Oroszlánszíve a bűgő galambnak nincs!
Nem esd ő mást, mint csókol s szerelmet . . .
A földön s az égben neki ez: minden kincs! —

Katiczabogár.

Virágzó fák között járok elmerengve,
Röpködnek a szirmok, hullanak fejemre.
Öltönyöm bús gyászát pajzánul belepik;
Halál s feltámadás új élete nyillik . . .
Mosolyog a kék ég, csókot dob a szellő,
Aranyos szegélyű báránnyelű menyő . . . jó . . .
Valahol egy madár édes dala csábít,
Mi párja után száll s hívogat a pázsit!
Kis Katiczabogár siet gyors útjára,
Rég' itt fecske, gólya; ő jött utoljára . . .
Lüktet az anyaföld éltet adó ere;
Öröm újul, fakad, nyillik mindenfele!
Virágzó fák között járok elmerengve,
Örökös a bánat, a gyász a szivembe' . . .
Én, a nagy mindenség eltévedt paránya,
Kergetek egy álmot, beteggé tesz vágya!
Kergetek egy álmot: az örök szerelmet.

Nem látom, hogy minden meghal, mi született . . .
Nem látom, hogy nincsen örök csupán csak egy :
Létre a mi hozott s a mi majd eltemet :
Ez egy : a természet ! Övé minden ! Benne
Élünk tovább újra . . . Nincs halál, csak csere.
Virágzó fák között járok elmerengve,
Katiczabogarat fűben irígyelve . . .
Nem kerget ő álmot, titkokat sem kutat,
Mégis megtalálja az egyetlen utat,
Mi a létnek üdve : él, örül és szeret !
Nincs korlát, nincs törvény ! A balga emberek
Maguknak szabták azt és benne vergődnek.
Egy úr, egy parancs van : tied nagy természet !
Szörnyű a tévedés : hordja valamennyi
Súlyos rabigáját s nem meri letenni !
Kimerül, megrokkán . . . Katiczabogarat
Nézi irigy szívvel . . . Ő a fűben szabad !

Igazság.

Addig hoz gyönyört a létünk :
Mig célunk van s vágyunk.
Addig tudunk lelkesülni :
Mig van mire vágnunk !
Ha útunkon rom dűledez
Akármerre nézünk :
Nem érdekel semmi többé,
Sír hoz enyhét nekünk !

Ülök magam . . .

Ülök magam órák hosszat . . .
Csend körüllem, mi sem zavar.
Járom messze táját multnak:
Haraszt nőtt rá, bús az avar . . .

Felkutatok mindent lázzal:
Hol a titok, mi kibékít?
S felderíti sugarával,
Miért történt minden ó, így?!

Utam sötét, virág és fény
Nem téved rá csókkal soha . . .
Nincs délibáb, derű, remény:
Hazug minden és mostoha!

Amig ülök órák hosszat,
Könyvem pereg . . . a szívem fáj . . .
Hazug minden! Nő a haraszt . . .
Egyre búsabb, zordabb a táj . . .

Enyém az ajkad.

Enyém az ajkad! Csókját nem adom.
Enyém bibora: ez a szent jogom!
Enyém szerelme . . . s mégis, hogyha ó,
Csókot másnak ad? ha rútul csaló?! . . .
Mit ér jogom? mit? Enyém az ajkad —
S hű csak — s biztosít: míg rám tapad! . . .

Járom a világot.

Szegényes kis falu, boldog gyermekévek! . . .
Hányszor tihozzátok ide visszatérek.
Rozmarin a kertben s boldogasszony bokra,
Százszorszáppal hányszor kötöttem csokorba!

Vadszöllő futott fel a hosszú tornáczon . . .
Álmaimban most is gyakran ott eljátszom.
Öltöttem bábúm selyembe, csipkébe, —
Mesebeli király hintón eljön érte! . . .

Körben a galambdúc, turbékolgat benne,
Csókolózik, majd bűg a galamb, meg gerle . . .
És a kert aljában csacsog fodros patak,
Virágos a tája, amerre elhalad . . .

Hegyes, völgyes falu, erdőszelte tájék,
Ha tűz is rád a nap, mindig akad árnyék
Hűvös völgyeidben . . . Járom a világot,
Fénye, zaja fáraszt s nyugtot nem találok.

Nap hevében nincs hűs, nincs meleg, ha fagy jő . . .
Hiányzik a bábú, az illatos mező . . .
Rozmarin, százszorszép s boldogasszony bokra . . .
A galamb meg a gerle párját nem csókolja! . . .

Hiányzik a remény! Boldog gyermekévek
Hímes, szép virága, — az idő letépett!
Hiányzik a remény . . . Járom a világot
S ezer útvesztőjén csak rögöt találok! . . .

Egy alkonyat.

Te voltál-e az igazi? . . . Nem tudom.
Vagy talán a percz, melyben láttalak? . . .
Szívem nyílt meg akkor? . . . Rejtek úton
Besuhantál! s szűz csókkal vártalak . . .

A leányálmok, a percz, az alkonyat,
Mint hárfán dallam lágyan összeforrt . . .
Ó, nem hozza vissza semmi hangjukat,
Nem hozza vissza a szép ifjú kort!

Az élet delén, ma, ha látjuk egymást,
Nem fojthatjuk el a könnyet, sóhajtást . . .
Egy régi, szép dal fájón megrezeg . . .

Két árva lélek . . . búsan kezét fogunk.
Késő minden! Letűnt drága alkonyunk
S titkát, gyönyörét csak most értjük meg! . . .

Aranyos kalit . . .

Aranyos kalit, hármas a zára,
Fogoly vagyok én ide bezárva!
Ajtaját őrzi hétfejű sárkány;
Elátkozott egy rút, vén boszorkány . . .
Hármas lakatom kulcsa elveszett,
Örvényes tenger mélyébe esett.
Ó, hogyha egy kard valahol volna,
Hétfejű sárkány értem lakolna!
Ha meg kard volna, lovagom nincsen,

Aki felkösse s oldja bilincsem!
Aranyos kalit, hármás a zára:
Rab maradok én ide bezárva . . .

Temetés.

Fekete gyász vonja be a lelkem
S koporsója gyémánt szikrát ver . . .
Minden, a mi nagy és szép volt bennem:
Rombadölvé éjében hever! . . .

Ó, valaha szívem lángban izzott:
Oltárt emeltem s eszményeket!
Valaha remélt, szeretett, bízott:
Jött az élet és koldussá tépett!

Valaha hittem, a küzdés: gyönyör . . .
A siker virága: bódító . . .
Hajszolt szomjas vágy, mely vérig gyötör!
S kevély meze büszke, hódító!

Valaha hittem: szived a párom,
Fehér kezemben remegve pihen . . .
És húrjain én kedvemre játszom!
Szerettelek lángolva, hiven . . .

Fekete gyász vonja be a lelkem
S koporsója gyémánt szikrát ver . . .
Minden, a mi nagy és szép volt bennem:
Rombadölvé éjében hever: . . .

Sietnem kell.

Sietnem kell, érzem, homokóráám lejár . . .
Közeleg a végem, sírom tátong, vár rám . . .

Szerelemből, csókból még alig volt részem —
S egyre fogy a homok! Sietnem kell, érzem.

Fakadjon hát a dal és csendüljön benne
Édes örök vágygyal a szívem szerelme!

Fakadjon hát a dal s törjön égbe árja! . . .
Repüljek egy csókkal veled mennyországba . . .

Pompázó lány selyembe' . . .

Pompázó, lány selyembe' járok,
Mebámul az utca népe.
Veszendő, bűvös ideálok
Lázálma ha visszatérne:
Ledobnám e hivalgást én —
S lennék újra koldus szegény!

Veszendő, bűvös ideálok,
Mikor még hittem bennetek! . . .
Tizenhat év . . .! Batist ruhátok
Rég' elnyűtt már, rég' elveszett!
Selyemsuhogás mást beszél:
Haraszt közt fú az őszi szél! . . .

Elhervadt már a rét virága,
Az álmok bája: zord való . . .
Lombtalan, kopár a fák ága

S remény sugára is csaló!
Vágyak szárnya ütött, kopott:
Arany hímor nem csillan ott!

Tizenhat év! Én bohó akkor
Mi mindent hittem, vártam még!
Ó, batist ruhás szép szűzi kor,
Bimbófakadás, derült ég . . .
Az édes, bűvös ideál:
Selyemköntössel messze száll!

Elkésett.

Hiába' szállt vissza, elkésett a fecske;
Hontalan bújdoshat, a fészke leerve!
Elkésett nekem is a boldogság álma . . .
Nincsen olyan eresz, hol egy fészek várja!

Fáradt vagyok.

Fáradt vagyok . . . A hajsza, az élet
Forgataga régen kimerített,
Unok mindent . . .
Már elég volt! Édes, rózsás álmok
Hajnalpirja mióta elszállott,
Ködben járok . . .
Egy hattyúdalt! A csókod legyen az . . .
Benne sírjon minden éjem lázas

Álma s titka . . .
Fáradt vagyok . . . pihenni szeretnék
S e hatyúdal sehogysem szép . . .
Sehogysem szép! . . .

Kereszt előtt.

Kereszt előtt állok, templomból jön a nép;
Szüzek, ifjak, aggok; lelkökbe vigasz tért . . .
Elhallgatott már benn orgona, zsolozsma
S áhítatos ajkuk még mindig morzsolja . . .

Nyomorult vak koldus térdre rogyva csúszsza
Körül a templomot . . . S kezdi megint újra.
Kezében vastányér, fillér koppan bele . . .
Hívő lelke könnyebb, vaknak van kenyere.

A kökereszt alja idővert, megkopott,
Millió ajaknak csókja hagyott nyomot.
Némán állok s szólal zsolozsma szivemben:
„Bűnösök Irgalma, szent kezed vezessen!” . . .

Csak egy gyötör.

Ifjúságunk letűnik, édes,
Bárhogy marasztjuk, nem marad!
Sötét szemem nem lesz beszédes
S nem fog lángolni ajakad . . .

Az arczom rózsapirját s hamvát
Elsöpri az idő szele . . .
Éjfürtömre hinti majd havát
Az élet borongós tele . . .

Megvénülünk, édes, — meglátod! —
Vágyunk szárnya is ellankad . . .
Elhagyjuk majd e szép világot
S porrá leszünk a sír alatt . . .

Igy volt s így lesz! . . . Ez ember sorsa.
Mindebből mi sem fáj nekem . . .
Csak egy gyötör: hogy soha, soha
Nem lehetsz enyém, kedvesem!

Nászunk.

Nyári éjjel volt, csillagok égtek,
Hold ezüst fényt szórt, súgtak a bérczek
Nászéji danát! Kelt játszi szellő, —
Virágszirmokba csókot lehellő . . .
Illatos myrtus övezte fejem,
Büszkén, délczegen vezettél engem!
Örvények zúgtak amerre mentünk,
Szédített mélyük s feltűnt felettük
Liliom oltár, csillaggal ékes, —
Odaborultunk s esküdtünk édes!
Aranyos fátyol font össze minket,
Fehér rózsákból bűbáj szédített,
Üdvösség áradt ajkunk biborán . . .
Hold is elsápadt, irigyelt talán!

Szerelmünk frigyét így kötöttük meg,
Csókjaink titkát őrzik a bérczek . . .
Ha langy nyári éj bűbája borul:
Minden lomb regél a mi nászunkrul . . .

Az én Madonnám.

Egyszerű, ósdi keretbe'
Régi . . . régi Madonnakép . . .
Nem művész keze festette,
Nem aranyakkal fizették: —
Mégis az ósdi keretbe'
Drága nekem ez ereklye!

Kis faluban messze . . . messze . . .
Őrizte édes, jó anyám.
Hányszor látom s jut eszembe,
Míntha csak most is hallanám:
„Védemed büntől hit legyen, —
Imádkozzál én gyermekem!”

Hányszor látom s jut eszembe
Jó anyám, ki térden állva,
Madonna, eléd borult le
És patakzott könye árja . . .
Hányszor látom s jut eszembe, —
Vigaszát, hogy benned lelte!

Még gügyögtem, — s alig léptem,
Kézen fogva eléd vitt ő. —
„Lelked csüggjön e szent képen!

Küzdelmet hoz a jövő . . .
Tanulj erős, igaz lenni :
Nem sújt porba soha semmi !“

Ó, Madonna ! erős voltam . . .
Igaz is és benned hívő ! . . .
Ha bűnöm volt, — meglakoltam, —
Panaszt nem ejt igaz hívő ! —
Mi, — miért volt ? ! Isten tudja . . .
Legyen áldott az ő útja !

Most én, — mint hajdan jó anyám, —
Könyezve borulok térdre . . .
Segíts ! Segíts ó, Madonnám ! . . .
S mintha egy hang velem kérne,
Mintha rám borulna áldva
Porladó kéz . . . Anyám árnya !!

Hóvirág.

E dalt neked adom, tied e hóvirág . . .
Szűz kelyhében ragyog a gyermekifjúság ! . . .

Virágát nem szórta langy tavasz akkor még ;
Rügy, bimbó volt minden s bárányfelhős az ég . . .

Az első pille szállt, az első fecske jött . . .
Ébredő szívünkbe első vágy költözött ! . . .

Nem tudtuk : van-e nyár ? Nem tudtuk : jön-e tél ?
Mi a küzdés, a lét ? A babér, a cél ?

Homályos köd ült még kéklő hegyek ormán . . .
S hóvirág nyílt csak sejtelveink korán . . .

Csóknak merész vágya nem szegte szerelmünk,
Szemünk lesütöttük, ha egy úton mentünk . . .

Forró, titkos vágyunk: egy tekintet volt csak!
Hóvirágos idő, vissza mi sem hozhat! . . .

Hősöm.

Hogyha hinnék még dajkamesében,
Várnám a hősöm s bíznam jöttében!
Magas várkastély toronyablakán
Lesném: vágat-e paripán arám? . . .
Ki leold rólam bús könyvet, átkot
S szerelemből fűz édes rablánczot . . .
Futárt küldenék, apródot elé.
Gyöngyfűzért hozna, hajamra tenné,
Szemében hő vágy, ajakamon csók —
S a vár termében frigyünk tartanók! . . .
Hogyha hinnék még dajkamesében,
De e boldog kor letűnt már régen . . .
Várom hősofet, jön is valahol,
Bezár karjába, elvisz, elrabol!
Gyöngyfűzérébe boldogság írva:
Temetőbe visz s elzár a — sírba!

Nehány akkord.

Bár tudom bűn:
Szeretlek hűn!
Könye, virága dalomnak:
Te vagy és neked dalolnak . . .

I.

Leírom mind, amit soha
Nem mondhatok én el neked;
Egész szerelmem lángolva
E dalokban sír, felleled!

Leírom mind, mit susogva
Vallanék meg a kebleden . . .
Leírom mind, amit soha —
Nem hoz az élet el nekem!

Cseng, bong, esd ez akkordokba'
S hullámszik mint a tengerár . . .
Ezer örvény veti, dobja —
S mint bús kísértet: visszajár.

II.

Végén kezdődött a mi regényünk,
Eleje most jött, mikor nem érünk
Már vele semmit!

Hogy írjuk hát meg? Bolond egy eset!
Érdekes része hogyha elveszett: —
Ki olvas regényt? . . .

III.

Tépj egy virágot s hozd el azt nekem!
Örök emlékül én majd elteszem.

Tépj egy virágot, fehér legyen az,
Jusson eszedbe az első tavasz . . .

Jusson eszedbe sok szenvedésem:
Mebánó könyed hozd rajta nékem.

Jusson eszedbe elveszett, drága,
Édes gyönyörünk: szívünk ifjúsága!

Jusson eszedbe, milyen kincs volna,
Mít rejt örökre multunk bús romja! . . .

Úgy gondolj reám: amilyen vagyok . . .
Hozz oly virágot, min könyed ragyog!

IV.

A mi szerelmünk kristály serlegbe'
Gyöngyöző ital! . . . Szomjtól kergetve
Állunk előtte . . .

Forró nyári nap éltünk delén tűz . . .
Cseppjéért emészt olthatatlan tűz!
S állunk előtte:

Nyúlunk utána . . . kínál . . . integet . . .
S kezünk erejét átok köti meg:
Állunk előtte!

Nyár, dél, szomj tikkaszt, érezzük: megöl! . . .
És nem ihatunk mi e serlegből . . .
Futunk előle!

V.

Még bölcsőnkben ringtunk, édes,
Már fenn, a kéklő ég felett
Elvégeztetett, hogy úgy lesz :
Szeress te és szeresselek !

A küzdelmünk így hát meddő :
Nap nélkül nincs földön élet . . .
Szerelmünk pedig e kettő :
A napom vagy : érted élek !

VI.

Tavaszi gyepek szegte azt a keskeny utat.
Verődő felhőkből nagy könnycseppek hulltak . . .
Börtönünkből szöktünk ide lopva, titkon —
S meghúzódtunk félve e kis rejtekúton.
Ölni és rabolni nem volt gonosz vágyunk,
Csak féreg jogára : szabadságra vágytunk !
Túl, tengerek árján felderült egy csillag . . .
Sóvárogva néztük : szabadságunk te vagy !
Vágyainknak vágya, vajjon elérhetünk ? . . .
— Megcsörrent a láncunk s búsan tovább mentünk . . .
Tavaszi gyepek szegte azt a keskeny utat, —
Verődő felhőkből nagy könnycseppek hulltak . . .
Börtönünkbe tértünk vissza titkon, gyáván —
S porkolábunk kulcsa ránk fordult a zárán. —

VII.

Lehet, hogy nem vagy hős és félisten, —
Csupán én hiszlek annak kedvesem . . .

Korona, trónus — lehet, nem illet, —
Mégis palástot hímezek neked . . .

Szép homlokodra gyönyörrel fonok
Cserből, babérból örök csillagot . . .

Igy, ahogy állasz királyi díszben,
Mi rajtad ragyog valónak hiszem!

Korona, trónus, hírnév, dicsőség
Dalomból ölel, szerelmemben ég! . . .

Ékitem én az ideált benned:
Aranyos trónon akit szeretlek!

VIII.

Varázsigenk van, csodás a titka,
Ezeregyjének bűbáját nyitja . . .
És a mese szól: gyönyör, vágy, mámor . . .
Örökül hagyta reánk még Ámor!
Ettől felpattan szívünknek zára,
Ettől fellobban vérünknek lángja,
Ez a szó ige, hatalma: varázs!
Hamu fedi be, titok a parázs . . .
Ez a szó ige, a mit ha mondunk
Együtt, egyszerre: szerelmes csókunk!

IX.

Koronát hordunk mi is kedvesem,
Tied aranyból, enyém disztelen.

Fejünkre fűzték porban játszva még,
Földön bújdosók e csalárd ékét.

A tied büszke, ragyogó gyémánt;
Fénye boldogít, árnya soh'se bánt . . .

Az enyém komor, sötét vaspánt csak,
Tövis van rajta s könyek ragyognak . . .

X.

A gyönyörnek egy perczére vágyom,
Egyszer csókolni édes ajakad . . .
Minden elmulik e bús világon;
Nincs lant, szerelem, csók a sír alatt . . .

A gyönyörnek egy perczére vágyom,
Egyszer borulni titkon kebledre! . . .
Megtörik szívünk e meddő vágyon —
S örök rabságban hervad el vele . . .

XI.

Mondják: enyészet nyomán élet kel
És az anyag szül szellemet;
Benned czézárok pora támadt fel
S én rabszolga módra szeretlek!

Mondják: a lélek örök, nem hal meg:
Új alakban él s vándorol . . .
Világok tűnnek, majd évezredek
S ember, te egről álmodol!

Világok tűnnek, majd évezredek
S álmod: az örök szerelem . . .
Ki tudja hát, mióta epedek —
S mikor lesz enyém kedvesem?! . . .

XII.

Egy szó, több semmi.
Babám, találd ki!
Egy szó s belőle
Fakad ezer vágy
Édes gyönyöre . . .
Egy szó, megsúgom:
„Csók“ ez galambom!

XIII.

Fond át derekam, csókkodra vágyom . . .
Símulj szivemre édes virágom!
Ölelj meg, ringass . . . Ajakad tüze
Vérem parázsát remegve űzze . . .
Mámoros csókkal zárd le az ajkam,
Hogy az intő szót jaj! meg ne halljam!
Karolj át szilaj, édes gyönyörrel;
Tátong az örvény, szédít, hív, elnyel . . .
Rohanjunk tehát becsukott szemmel!
Fond át derekam, vesszünk ölén el . . .

XIV.

Szeretlek rég' időktől fogva,
Érzem: lelkem egy tieddel . . .
Nem leszek hozzád hűtlen soha,
Bárhova vessen sorsom el . . .

Még bábúval játszottam régen
Az árnyas kis halmok ölén —
S már akkor is felőled szőttem
Bűbájos álmaimat én! . . .

Idő viharzott! . . . emlék már csak
Királyi álmom hímpora . . .
S én virrasztok, dalból koszorút
Égő könyemmel rád fonva . . .

XV.

Meguntam élni, epedni folyton
És el nem érni sóvár óhajom . . .
Halni akarok! . . . Virágok ölén
Nyoszolyát vetek s oda várlak én.
Pusztulás úgyis szerelmed nekem
Gyilok karod is, ha ölelsz engem . . .
Megoldás sehol! gyötrelem, kín ver . . .
Mire várjunk hát? Mi veszítsen el?!
Illatos párnán lehajtom fejem,
Virágnyoszolyán várlak kedvesem.
Lázongó vérem szilaj vágýára —
Csókhalált mérjen szerelmed árja!

XVI.

Milliárd csillag . . . nézem az eget.
Odafenn minden gyönyörű lehet!
Nincsen bűn, átok, lemondás, bánat:
Szerelmem vágya rózsákon járhat!

Tudod mit édes, szálljunk mi is fel!
Lehet, hogy akad nekünk is ott hely . . .
Epedő ajkunk sóvárgó kínja
Éden gyönyörét egymásban bírja . . .

Betelik végre a mire vágyunk :
Mennysországba visz üldöző vágyunk !
Tudod mit édes, szálljunk mi is fel,
Lehet, hogy akad nekünk is ott hely . . .

XVII.

Akáczfák között járok, süt a nap,
Fehér virági fürtben nyíllanak . . .
A tavasz ifjú, csókos futára
Bontotta őket s epedve várja
A szép mennyasszonyt, forró, hő nyarat,
Sugarával az ért kalászt arat . . .
Gyümölcsteli ősz a vőlegénye ;
Bő áldás nászuk s szerelmük éje . . .

— — — — —
Akáczfák között reád gondolok
S tépek egy fürtös, illatos lombot . . .
Csoda történik! . . . Ködbe vesz a nap,
Elhervad az ág, zúzmarák hullnak . . .
Borongó tél, árny . . . Töprengék félve
Szerelmünk sorsán . . . Ez a jelképe.

XVIII.

Nem vagyok hűtlen, áruló,
Ha szerelmedért esengek,
Pokol tüze és kárhozat
Nem vesztheti el lelkemet . . .
Nem vagyok bűnös és te sem, —
Csak szenvedünk mi kedvesem !

Nem vagyok hűtlen, áruló,
Ah, szent az első csók joga !

Pecséttel zárja tavaszunk —
És nem törjük mi fel soha!
Nem vagyok bűnös és te sem,
Csak szenvedünk mi kedvesem!

Nem vagyok bűnös, áruló,
Élni nekem is van jogom!
Halállal sújtson bár bakóm,
Én börtönömből dalolom:
Te voltál s vagy az egyetlen,
Híven a kit én szerettem!

XIX.

Inkább ravatalon, érts meg jól, higj nekem, —
Inkább a síromban, mint lelkem elveszzen!
Ajkam vágya, pirja, szemem lángja, tüze
Örök éjbe húnynak: nincs mi feléd űzne!
Inkább ravatalon, érts meg jól, higj nekem,
Mintsem a gyönyörben lelkem hogy elveszzen! . . .

XX.

Merengő, bús dalok fakadnak . . .
Igaz szerelmünk egy lehet!
A többi csak röpke hangulat
S nem ejtünk érte könnyeket.

Szeretni szívből egyszer lehet,
Ezt siratom én régesrég! . . .
Ó, ha lehetnék újra gyermek,
Ha kurta ruhát hordhatnék! . . .

Az élet útját, ha kezdhethném
Az első játszi hajnalon:
Boldogságát tán meglelném
És nem zokogna panaszom . . .

Nem adnám a lelkemet neked,
Valaki másat szeretnék!

— — — — —
De nem! nem! újra csak tégedet,
Ha százszor ennyit szenvednék! . . .

XXI.

Mienk a szépség, ifjúság, erő,
Álmok világa!
Virágot hint az illatos mező
Léptünk nyomába, —
Csak te nem látod, csak te nem érzed,
Csak téged nem fog meg ez ígézet . . .

Mienk a dal, rím, a csók varázsa . . .
S tilos ez éden!
Sötét bűn áll őrt az ajtajába':
Hozzánk ne férjen!
Csak te nem látod, csak te nem érzed,
Bűvös ingere nem fon be téged!

Mienk a bú, kín, lemondás, halál . . .
Zord a mi útunk . . .
Szivünk gyönyörre sohasem talál
S célhoz nem jutunk . . .
Te csak ezt látod, te csak ezt érzed,
Ennek átka sújt, ront meg így téged!

XXII.

Teljesült a kívánságunk :
Volt nekünk egy királyságunk.
Egész világ a határa
S a mennybolt a koronája !

Holdban volt a királyságunk :
Megrontott sok kívánságunk.

— — — — —
— — — — —

Lepottyantunk egy szép napon
Kopott földre — gyalogoson! . . .

— — — — —
— — — — —

Bűnhődés.

Düledező kunyhó szomorú lakója,
Barázdáját idő homlokodra rója . . .
Rongyodban gubbasztva szegény, űrült asszony,
Hangod sírva csuklik kínos, bús panason :

„Szent karácsony napja, az volt akkor éppen, —
Börtönbe hurczoltak . . . Ó, gyalázat, szégyen! . . .
Mindenki irigyelt . . . kevély voltam, legszebb!
Híre is járt annak, hogy törvénybe vittek . . .

Én gyilkos nem vagyok, hazudnak mindnyájan!
Ringattam, altattam . . . árva volt . . . anyátlan . . .
Árva volt . . . apátlan . . . elhagyott kis lélek . . .
Nem, nem az enyém volt! Csak egy napot ért meg

Arany volt a haja . . . két csillag a szeme . . .
Éj vihara, föld mély magába temette . . .
Szent karácsony napja, az volt akkor éppen, —
Börtönbe hurczoltak . . . Ó gyalázat, szégyen! . . .“

Düledező kunyhó szomorú lakója,
Lelked meggyógyulna, ha ártatlan volna!
Apátlan, anyátlan, elhagyott kis lélek,
Ha nem a tied volt: — könyörögne érted.

Egyháromság.

A dal, a csók, a szerelem:
Földi szent háromság.
Hiszem, vallom és én velem
Ez az egész világ!

Ott ring bölcsőnk fodra között
És létünkkel támad . . .
Öléből a jókedv köszönt
S kelnek édes vágyak!

A dal, a csók, a szerelem
Virágod, — ifjú kor!
Külön nem nyíllik egyik sem
S sziveddel összeforr.

Mióta emlékszem . . .

Mióta emlékszem, ágyam felett
Egy kép . . . keskeny aranykeret . . .
Egy gyermek játszik rajt' örvény szélén . . .
Hogy szeretem e képet én!
Angyal őrzi őt aggódva, féltve,
Vad ár tajtézkik a mélybe':
S a gyermek a parton im csokrot köt!
Felettem is Ő örködött? . . .
Borzalmak, kínok lejtőjén jártam,
Napsugárra nem találtam,
Csak gyötrődtem én, fáztam, vergődtem,
Új, meg új sír nyílt előttem . . .
Mióta emlékszem ágyam felett
Egy kép . . . keskeny aranykeret . . .
Örözt angyala örvények szélén.
Hogy szeretem e képet én!

Hora mortis.

Örök szerelemről szól e dalom neked . . .
Sírontúli létben is téged szeretlek!
Büszkén, daliásan, egyszer réges-régen,
Hogy elém toppantál: azóta vagy nékem
Örökös bús vágyam, a mit el nem értem . . .
Mond, ha sírom elzár, hullatsz könnyet értem?
Mond, fel tudod-e fogni, érzi-e a lelked,
Mid lehettem volna szerelmesem neked?!
Érzed-e mi vagyok s nélkülem te mi vagy?!
Bilincsből vergődő szárnyszegett madarak . . .
Hogy repültünk volna sasként szirtek ormán, —
Tér, dicsőség, erő! Most sírhatunk romján . . .

Ezer asszony lettem volna a kedvedért ;
Mégis egyetlenegy, ki szeret, hű, megért . . .
Ezer asszony! s mégis egy a nagy világon,
Ki boldog rabszolgád, ki rád virágot fon . . .
Ezer asszony . . . Hítves, szerető, majd barát,
Társ a küzdelemben, ki segít, erőt ad!
A csókban, gyönyörben mesék valósága . . .
Mily csodás lett volna szívünk boldogsága!
Míd lehettem volna! s mik vagyunk ma, látod? . . .
Feljajdul a lelkem, balsors üldöz, átok, —
Nincs megoldás sehol! Sír öle int nekem, —
Lehet, ifjan, szépen éjébe kell mennem! . . .
Nem vádol s terhel bűn, nem tettem mást soha,
Csak sírtam, szenvedtem reád vágyakozva . . .
Sír öle int nekem . . . és ha el kell mennem:
Visszajár majd lelkem hozzád én szerelmem.
Titkos éjen jövök epedő álmodba'
S gyönyörrel simulok vágyódó karodba . . .
Örök szerelemről szól e dalom neked,
Sírontúli létben is téged szeretlek! . . .

Elindultam én . . .

Elindultam én réges-régen
Egy kis egyszerű, szent házból.
Volt egy álmom, egy üdvösségem;
Égtem emésztő, hő láztól . . .
Dühöngő, vad éjszakákon,
Messze, havas pusztaságon:
Tűzhely melege nem védett.
Csak pásztortűz csillant . . . égett:
A hitem, meg imádságom!

Elindultam én réges-régen,
Virággal volt tele kezem . . .
Csengett a dalom, nevetésem
S kéklő égre emlékezem . . .
Megtanultam hej! azóta —
Mi a bánat . . . s minden nóta
Kis fehér ház, sír utánad . . .
Szűzi vágyam, mi ott támadt
Szárnyát törte hej! azóta . . .

Elindultam én réges-régen . . .
Egy kopár táj, ahol vagyok,
A borús éji messzeségen
Remény csillaga nem ragyog!
Kísértetek, sötét árnyak,
Ragadozó ölyvek szállnak . . .
Bús gyászfátyol úszik . . . lebben . . .
S egy dana sír keservesen:
Eltemetett régi vágyak! — —

Honnan, meddig, hova? . . .

Sötét erdő mélyén szakadékos árok,
Partján virág s páfrány, ameddig ellátok . . .
Csobban, fut ölében havak kristályfodra,
Ösvények fonódnak . . . Honnan, meddig, hova? . . .

Ki küldte s kihez megy? Nézem elmerengve . . .
Útja olyan akár emberek élete.
Ó, mert mi sem tudjuk: honnan, meddig, hova?
Csak mint ez a patak, éltünk tűnik tova . . .

Amit kegyetlenül kijelölt a végzet :
Lázongó halandó, te azt mind elvégzed !
Virágos part tája, ösvény és zuhatag
Váltakoznak, tűnnek, mögötted maradnak . . .

Honnan, meddig, hova ? Éltünk s e kis patak
Egy titok medrében : kitől kihez halad ? . . .
Ahonnan indultál, ahova siettél :
Ember, megismered, mikor odaértél !

Daloskönyvem.

Emlékül tedd el daloskönyvemet.
Vágyam sír benne, egész lelkemet
Öntöttem bele ! . . .

Kínál virágot sok szép lány, asszony
Lélekvásáron . . . Ajkad szakasszon,
Tűzzél fel ezret ! . . .

De ha megvennéd mind, a mi volna :
Daloskönyvemmel nem érne soha
Valamennyi fel ! . . .

A mit eladnak, a mit árulnak,
Nincsen gyökere olyan virágnak :
Vásáron nőtt az ! —

Daloskönyvemben titkon mi terem,
Annak gyökere, ága szívemben :
És nincsen ára ! —

Úrnapja.

Ahogy ülök földig gyászban
Meggyötörve, agyonhajtvá :
Felbúgnak a vén harangok . . .
Nagy ünnep van, szent Úrnapja.

Elszáll lelkem rég' időbe,
Kis faluba, fa-templomba . . .
Annak harangja szólt szépen !
Nagy ünnep volt . . . szentelt Úrnapja . . .

Tisztalelkű gyermekleány
Ment misére áhítatba' . . .
Boldog, játszi hitt és remélt !
Nagy ünnep volt, szent Úrnapja.

Szúzi keblén kerti virág,
Lenge fehér ruha rajta . . .
Oltár előtt térdre hullott.
Nagy ünnep volt, szent Úrnapja.

Elszáll lelkem messze innen . . .
Én voltam boldog valaha ?
Én, ki sírok reménytelen ? !
Nagy ünnep van, szent Úrnapja.

Ahogy ülök földig gyászban
Meggyötörve, agyonhajtvá :
Felbúgnak a vén harangok . . .
Nagy ünnep van, szent Úrnapja.

Külön haladunk.

Forró nyári est bágyadtan leszáll,
Merengve ülök . . .
Utcza zsivaja zúg az ablaknál.
Idegen tőlük
Lelkem világa,
Nem ejt meg láza.

Olajfa hajlik, szellő borzolja
Levele fodrát . . .
Édes vágy titka remegve, lopva
Suhan rajta át . . .
Én, örök rabod:
Reád gondolok.

Képzelet szárnya ó, te megadod,
Amit epedünk:
Rám tapad ajkad, átölel karod,
Összeforr szivünk! . . .
Hull a csók árja:
Szomjunk rég' várja . . .

Ezüst olajfa lombja ring, suttog . . .
Imbolyog felém . . .
Nem leszünk soha ilyen boldogok,
Tudom, érzem én!
Külön haladunk:
Vár a sírhantunk.

Áll a malomkő.

Szép molnárné asszony piros fejkendője
Holló fürteire kaczerán van kötve . . .
Gödrös kicsi álla, hó nyaka szabadon ;
Sok legény megfordul ; sok pénzt hoz a malom.

Tótükrenél csalfább, hivatatóbb szeme . . .
Mit sem tud a molnár, — ugyan honnan sejtse ? . . .
Beköti két szemét az a piros kendő. —
Öröli a búzát . . . forog a malomkő . . .

Egyszer a faluban rémes hírek szálltak.
. . . Véres a patakhab . . . két holttestet láttak . . .
. . . Híres, deli legény s szép molnárné asszony . . .
Ijednek . . . borzadnak . . . nincs, aki virrasszon . . .

Malomkő nem forog, láncz a gazda kezén.
. . . Mélységes a börtön . . . „Bűnöm nem bánom én !
Gyehenna tüzében vesszen el a lelkem :
Pokolfajzat volt ő ! . . . s még most is szeretem . . .“

Búsan áll a malom, új gazda nem akad,
Babonás nép suttog : . . . véres még a patak . . .
Éjente partján ül, sírdogál csendesen
Szép molnárné asszony piros fejkendőben . . .

Gondolatok raja . . .

Gondolatok raja lepi meg az agyam . . .
Magam sem tudom, hogy melyiket válasszam,
Melyiket mondjam el ? . . .

Ákad-e igazi? Van, miben hiszek még?
Mindenen ott borong a bús, szomorú vég,
S egyre tovább üldöz . . .

Másnak gyémántja van: ragyog boldogsága!
Nekem kvarcz is elég: reménynek egy szála! . . .
De azt sem találok . . .

Csak por, járatlan út, süppedő ingovány . . .
Állok . . . merre menjek? Rejtély, kínos talány
Az egész jövendő! . . .

Túl óperencián . . .

Egyszer volt, hol nem volt gyémántos trónusán
Szép királykisasszony, túl óperencián . . .
Versenyzett kegyéért hős levante sereg,
Epedtek: ki győz majd? Lány szive kit szeret?

Hordtak éket, kincset; a mosolyát lesték . . .
Hogyan, minő csoda? szive nem szólal még?
Deli ifjú harczos jött egyszer eléje,
Fehér liliomszál volt csak a kezébe!

Halkan szólt: „Szeretlek . . . Ilyennek becsüllek:
Fehér liliomnak, ártatlan, szép szűznek . . .“
Királylány elpirult: „Hős vitéz, értelek:
Nem kell a hiú trón, semmi, csak szerelmed! . . .“

Egyszer volt, hol nem volt, királylány s hős vitéz . . .
Ezerszer boldogok . . . Vagy mese az egész? . . .

— — — — —
Királylány voltam én, volt büszke trónusom . . .
Nem tudta más, csak én s én is csak most tudom . . .

Királylány voltam én, körülfont szerelem :
Vallotta ifjú s vén ! Rajtuk én nevettem . . .
Királylány voltam én, kerestem hőszemet :
Liliomot hoz ő s szívem majd megremeg . . .
Eljött késve, búsan, rablánczczal két kezén.
Nyíllik a liliom . . . s nem nyújthatja felém ! . . .
Királylány voltam én, leomlott trónusom . . .
Nem tudja más, csak én s én is csak most tudom . . .

Miért? . . .

Mért rémünk a halál, mért szörny ?
— Altatna bár édes dallal . . .
Játszanék ajkán kedv, mosoly
S ne köszönne ravatallal ! . . .

Hát a vénség, gyöngé akkor
Hivatlanul mért kopog, jő ? . . .
Őszbe csavar . . . s szépségünkre
Szarkalábat szánt az idő ! . . .

Mily szép lenne örökifjan
Dalba', csókba', keringőbe'
Toppanni a más világba,
Ha a végső óra jönne ! . . .

Születni a hab fodrából —
S elveszni gyönyörrel benne . . .
Mit sem tudni könnyről, búról,
Sírhalomról, — mily jó lenne !

Koszorúm.

Pajzán jó kedvvel, dalolva füztem
Koszorút egyszer . . .
S boldog gyönyörrel fejemre tűztem! . . .
Nyári nap ölelt, illatcsók áradt,
Nevetett az ég . . .
Nem tudtam: van-e szenvedés, bánat? . . .
Hittem: az élet és a jövő
Boldog gyönyört hoz . . .
Útja pázsitos, ölén virág nő! . . .
Búra komorult dalos jó kedvem
Régen azóta . . .
S virágkoszorúm sárba ejtettem. —
Tövisekből font keserv s küzdelem
Másikat nekem —
S szívemre tette! El soh'sem veszttem . .

Pásztoróra.

Édes álmodtál én,
Nem lesz való, bár szeretném!

— — — — —
Puha pázsit lágy ölében
Ültünk édes, — kéz a kézben . . .

Szellő suhant el felettünk,
Búbánatot elfeledtünk . . .
Gyönyör, vágyak, csókok ezre:
Tanított rá éj szerelme! . . .

Fejünk felé csillagsátrat
Holdas ég vont, illat áradt . . .
S míg a lombokon mély csend ült
Szelleme kaczaja csendült:

„Siessetek, itt az óra!
Ébredés vár — virradóra . . .“

— — — — —
Édes óra, pásztoróra, —
Szép álom, nem válsz valóra! . . .

Ágán maradjon!

Nem hittem volna, valaha lehet:
Sorsom regénye e kis fejezet. —
Billent a mérleg, fordult a koczka:
Mi eddig lenn volt, az került sorra.

Billent a mérleg: virul egy rózsza . . .
Szerelem neve, bár enyém volna!
Epedve nézem s ijedten látom:
Ezer tövis szúr, riaszt az ágon! . . .

Virul egy rózsza . . . sohasem nyit több! . . .
Epedve nézem . . . gyávaság megköt . . .
Szilaj gyönyörrel hogyha letépném, —
Félek: hervadna vágyaim tüzén! . . .

Szilaj gyönyörrel, hogyha letépném,
Félek: megbánnám ezerszer is én! . . .
Virul egy rózsza . . . Ágán maradjon!
Védje tövise, sirassa dalom . . .

Dacz.

Rabigába hajt kegyetlen kezed.
Hiszed: hogy joggal, szeretve teszed!
Mikor a porig alázod fejem:
Hangtalan tűröm, — némán, mereven . . .
S míg göggel véled: láncz van rabodon:
Elszáll a lelkem messze: szabadon!

Viszi Hermeszem! . . .

— — — — —
Neked írok én rózsanyillásról,
Fül'müle dalról.
Rímbe csattanó szép virulásról,
Míg ősz nem tarol! . . .
Neked írok én vágyó levelet,
Míg a nyár hevít;
Lombok közzé míg sárga levelet
A dér nem vegyít! . . .
Míg szemem tüze, arczom rózsája
Nem hervad, lankad . . .
S a míg epedsz még gyönyörre vágyva
Csókos szavakat. —
Amíg nem késő, amíg még lehet:
Ölelni lánggal . . .
Neked írok én dalban levelet
Szerelmi vágygyal! . . .

— — — — —
Papirom arany, gyémánt a tollam,
Rubin a tintám.

Titkos az irás . . . A kulcsa hol van ?
Szíved nyitja tán'! ?
Rózsaszíromból ezüst fonállal
Fűzök szavakat ;
Arra gondolok : karod fon által
S ajkad csókolgat . . .
Meseországba viszlek én édes,
Tündér szárnyakon . . .
Boldogok leszünk, határa széles ;
Régen ott lakom!
Meseországban mellém ültetlek
Biboros trónra, —
Körülölelnék nevető rímek
S szerelmes nóta!
Úgy élünk ott majd, mint dalos madár
Virágos ágon, —
Siessünk, amig perczünk le nem jár!
Senki ne lásson . . .
Repüljünk ifjan, vérünk parázsán
Reszkessen mámor . . .
Üdvösség nyiljék ajkunk bársonyán —
S védjen meg Ámor!

— — — — —
Amig érezzük rózsá illatát
Kedvesem, gyere!
Késő már akkor, ha szél illan át
S hull a levele . . .
Késő már akkor kocogni félve
Meseországba, —
Mikor csukódik alkonyhoz érve
Sírunknak zára!
Késő már akkor fül'müle dalról
Írni levelet ;
Nem értjük többé, amit az dalol,

Mikor temetnek . . .
Tízszor olvasd el, százszor csókold meg,
Mit ide írtam :
Szivem mélyéből szól ez üzenet,
Nevettem . . . sírtam . . .
Meseországba most gyere velem,
Míg szerethetlek !
Azért írom én s viszi Hermeszem
Ezt a levelet . . .

Vágyódom. . .

Fátyolát lassan szétteríti az éj. —
Vágyódom . . . egy kép ring felém, jő, száll . . .
S míg szivemben titkos álmok árnya kél :
Künn egyre nő, feketül a homály . . .

Ring, jő, száll . . . Valahol bolyongsz magadba',
Csillagok fénye hozzád elvezet . . .
Majd lopva fűzöm a karom karodba —
S játszik lelkünkkel röpke képzelet . . .

Óczeán partján valahol messze,
Van egy kis kunyhónk sűrűbe rejtve, —
Gőgicsél egy gyermek és ring egy bölcső . . .

A nap munkáé ! Várlak én este
Dalos ajakkal kedvedet lesve . . .
Vágyódom ! . . . ah, künn a homály egyre nő . . .

Drágakövem.

Volt egy drágakövem s valahogy elveszett. —
Mikor? miért? Titok! Sohasem mondom meg.
Azt sem árulom el, milyen volt a színe,
Foglalata, ára? s volt-e lelke, szíve? . . .

Az idő vihara söpörte a tájat,
Forgó szélvész nyomán örvényes út támadt . . .
Hinárjába lökött vad szeszélye durván:
Járok célvesztetten, átka, sara hull rám . . .

Kerget a gond, kétség . . . valami megvillan:
Fertős iszapjában drágakövem itt van! . . .
Enyém! akarom . . . kell! S felvenni nem tudom . . .
Mit is keresek hát, mért bolygok ez úton? . . .

Betegen.

Nem fakad rím, nem csattan dal,
Szívem vágya lassan kihál . . .
A bizalom, a reménység:
Hamu immár, üszke sem ég . . .

I.

Elég volt . . . Kifáradt a lelkem . . .
Hajszolva többé nem keresem
Az élet álmát, gyönyörét . . .
Sötét hajamba ősz szál vegyül,
Magam vagyok, búsan, egyedül;
Virág helyett csak tüske ért! —

Elég volt . . . Törődötten nézem
Ifjúságom, lobogó vérem
Mint hull el . . . és ejt meg közöny . . .
Fagyos ormon míg nekem havaz :
Sejtem : van rózsza, illat, tavasz . . .
De álmom róluK nem szövöm !

Elég volt . . . Mi sem lelkesít már !
Lemondás gyásza nyomomban jár
S zordon borong a lelkemen . . .
Nincsen vágyam, mely teljesülve
Bús rémeit a ködbe űzze !
Járok czéltalan, betegen . . .

II.

Egy húr elszakadt lelkemben
S olyan más a hangja !
A dalom is elfúl könyben,
Hogyha játszom rajta . . .

Egy húr elszakadt lelkemben . . .
Sohasem forr össze !
Mint mikor a virágszirmok
Elvesznek az őszbe' . . .

III.

Én, aki valaha vidám, dévaj kedvvel
Nem tudtam a búról, — hova tűntem én el ?
Ez a meggyötört lény, ez az árva lélek,
Ez volnék én, aki lézengve itt élek?! . . .

Koldusok koldusa, e kifosztott Lázár,
Kire az örömnék még morzsája sem vár?!

A ki látom, érzem sugarát a napnak:
Nyaram virágai mégis télbe fagnak . . .

IV.

Zúg a vad orkán, egyedül vagyok.
Csendülnek dalok, elfeledt dalok.
Valami kopott, szomorú nóta . . .
Esőcsepp veri s szél az ablakot.
A csók szavára ki nem hallgatott? . . .
Mennyi könny pergett le már azóta! . . .
Ah, volt egy ifjú s volt egy leányka,
Első, édes csók hívó szavára
Ki nem hallgatott? . . . Szomorú nóta . . .
Örök gyász borult rájuk azóta! . . .

V.

Lankás bérczek lágy, pázsitos ölen
Rejtve egy falu; csendes, jámbor hely . . .
Fáradt lelkem pihenni ide tér;
Nem mossa képét soha semmi el!

Volt ott egy kis ház, meszelt a fala,
Kedves tornácán repkény futott fel . . .
Ott voltam boldog, azóta soha!
Vágyaim álma messze ragadt el . . .

Ott voltam boldog . . . drága, jó anyám
Gondos két keze míg nevelt, őrzött! . . .
Most csak bolyongok hontalan, árván
Reményeim bús sírhantja között . . .

VI.

Bűnöm nem olyan, mit gyónni lehet ;
Nem oldozhat fel a lelkiatya
Imával engemet !

Nem parázna éjek gyönyöre ez,
Nem vérbűn és nem titkos árulás,
Ami üldöz . . . sebez . . .

Nem csak az vádol, mit elkövetünk
Mámorban, lázban . . . s viselve átkát
Vért zokog a lelkünk . . .

Hótiszta a köntösöm, a testem :
Mégis ó, jaj! mea culpa . . . szörnyű,
Örök bűnbe estem ! . . .

Hótiszta a köntösöm, a testem —
S imádkozva bűnre vágyom, bűnre,
Mit el nem követtem . . .

Kísért, csábít, a szivemben fészkel . . .
Százszor bűnös, gyarló vagyok . . . Megöl
E fulánk s e métely ! . . .

VII.

Öreg a hiba, nem egy a vágyunk,
Más úton járunk, nem egyre vágyunk,
Fészket így soha mi nem találunk !

Öreg a hiba! Az idő eljár :
Virág szirma hull, őszbe fut a nyár,
Dér csípi szivünk s ránk örök tél vár . . .

VIII.

Öröm sugara sohasem érhet,
Látom végemet gyászos feketén . . .
Gyönyört, szerelmet nem hoz az élet,
A bánat szárnya suhog csak felém . . .
Kopár lejtőkön, tövis közt jártam, —
Mérges bozótból kígyó szisszent rám!
Éjben, záporban fázlódva álltam . . .
S mindezt nem tudni, feledni vágnám!

IX.

Két ellen dül bennem, vad tusájuk megöl . . .
Tűz és víz árja ez, nem menekszem ebből!

Keskeny pallón állok, előttem pokol ég . . .
Mögöttem bűn-hullám teríti ágyát szét . . .

Elveszek menthetlen! Kis pallóm roskatag . . .
Lángnyelvek öléből szerelmed hívogat!

Elveszek menthetlen . . . kis pallóm inog már . . .
Bűn-hullám haragja súrolja, szélén jár . . .

Két ellen dül bennem, vad tusájuk megöl . . .
Tűz és víz árja ez, nem menekszem ebből . . .

X.

Eszembe jut egy kis lugas,
Rózsa fonta körül . . .
Eszembe jut — s szemem könnyes —
Egy gyermek, ki örül! . . .

Egy gyermek, ki játszadozott
Rózsalombok alatt,
És szerető édes anyja
Karjaiba szaladt!

Hol a gyermek? hol az anya?
Az öröm, szeretet?
Hol a vágyak szűz hímpora?
Mi történt veletek?

Eszembe jut egy kis lugas,
Rózsa fonta körül . . .
Eszembe jut — s szemem könyes:
Mi lett e gyermekből?!

XI.

Jertek, sorra jertek szerelmes emlékek,
Máglyát hadd emeljek! . . .
Virágok, levelek . . . hazug semmiségek,
Lángolva égjete!
Lelketek ellobog s azt hiszem, tán' boldog
Voltam, míg csaltatok . . .
S most, hogy bucsút intek, a könyvem sem
pereg,
Fásult vagyok, beteg.

Vasúton.

Fújt, dübörgött a vasszörnyeteg,
Tüzes keble vadul zihált . . .
Égő torka szomjan lihegett,
Majd tikkadozva meg-megállt . . .

Míg a füstje bucsút integet, —
Száguld a síneken tova.
— Elmaradnak a zöld ligetek,
A róna selyme, illata.

Két asszony ült benn egy fülkében,
Mindkettő bús volt, hallgatag.
— Egymásnak közönyös, idegen. —
S merengve, némán hallgattak.

Ragyogó, ifjú volt az egyik,
Virágok közt is százszorszép . . .
Míg hervadó, vézna a másik,
Kit öröm talán soh'sem ért.

Fújt, dübörgött a vasszörnyeteg, —
Egymást szemlélte a két nő . . .
„Ah, gyönyörben, csókban van részed,
Míg nekem csak tüskéje nő . . .“

Epednek érted, hűség követ,
— Gondolta tovább irígyen. —
Virágot tépsz! én ködben járok . . .
Igazságban így ki higgyen?!“

„Ha csúnya lennék, tán jobb volna?! . . .
— Töprengett válaszul amaz. —
Nem fájna ezerszer hűtlenség —
S tükrömből szállna rám vigasz . . .“

Fújt, dübörgött a vasszörnyeteg, —
Egymást szemlélte a két nő . . .
Hűségről csalfa álmat szöttek. —
Van-e táj: hol virága nő?! . . .

Két asszony ült benn egy fülkében,
Mindkettő bús volt, hallgatag.
— Egymásnak közönyös, idegen. —
S merengve, némán hallgattak . . .

Volt egy tündérem . . .

Volt egy tündérem, búbájos, édes . . .
A haja arany, szeme beszédes.
Köntöse fehér, omlatag, könnyű,
Arcza bársonyán nem szántott könnyű . . .
Holdsugár hozta csillagösvényen
S ezeregyéjről regélt ő szépen . . .
Régen volt, régen!

Volt egy tündérem, hosszú estéken
Besuhant hozzám . . . Ó, jól emlékszem!
Kerek asztalon égett a lámpa,
Kicsi ágyamig nyult el az árnya.
Kerek asztalnál drága jó anyám
Foltozta, varrta kopottas gúnyám
Hosszú estéken

Volt egy tündérem, csókkal álomba
Ringatta lelkem, gyermekkoromba'.
Volt, nincs! Az élet s a világ: küzdttér.
Kihív, megsebez, hull az ifjú vér . . .
Porondján maradsz csonkán és aggon;
Kísér a gond, hogy veled virraszson
Hosszú estéken! . . .

Higyj nekem.

Nem haragszom, nem vádollok többet,
Bűnödöt én megbocsátom.
Mért tárjam a silány valót neked?
Nyíljék virág e zord tájon!

Ó, nyíljék virág epedek érte!
Süssön reám egyszer a nap!
Vergődő lelkem tenger bú érte . . .
Könyből volt szöve minden nap!

Nyíljék virág . . . béke fűzön egybe . . .
Szenvedélyünk temessük el . . .
Bimbós marad így szerelmünk kertje,
Nem hull sárba s vigaszt lehel . . .

Higyj nekem: a gyönyör s a percz üdve
Az ifjúsággal tovaszáll . . .
És ha loptuk: sújt örökös bűne —
S nem marad más: megbánásnál!

Erdélyi bérczek . . .

Erdélyi bérczek alján születtem
Kis fehér házba'.
Egyszerű bölcső ringatott engem
S víg nóta járta!
Dallal aludtam, csókkal ébredtem
Áldott kis házba'.

Tizenhat évnek mámoros útján
A világ szép s jó;
A szívünk vágyik kincsei után,
Mi oly csábító . . .
Tizenhat évnek mámoros útján
Ki nem ily bohó?!

Kicsi szobámat, a falut s házat
Szűknek éreztem . . .
Csillogó, bűvös, hiú káprázat
Megejtett engem . . .
Himes álmokból öltöttem szárnyat
S világba mentem!

Szélvész haragja, vad vihar zúgott,
Megvert . . . megtépett . . .
Nem találtam én sehol egy zúgot,
A hova térjek!
Szárnyam összetört, az átok hullott,
Vak sötét éj lett . . .

Gyomos világban bűnöm és hibám:
Erényem, hitem.
Az élet galád harczába balgán
Társul ezt vittem.
Kifosztott vagyok s vigaszom csupán:
Erényem, hitem.

Erdélyi bérczek alján születtem
Kis fehér házba' . . .
Imádkozni jár vissza a lelkem
Örökös gyászba'.
Hideg a tűzhely . . . Kiket szerettem
Sír öle zárja! . . .

Jön, újra jön! . . .

Ó, nyár van még, ó, tűz a nap,
Homokóra délre jár, —
Messze van még az alkonyat,
Dús virágot ont a nyár!

Mégis a hogy elbolyongok
Csokrot kötve a mezőn,
Elúzni egy gondolatot
Nem tudok: jön, újra jön! . . .

Látom nevető sugárban,
Viruló lombok között . . .
Érzem fagyát forró nyárban,
Bárhogy is elrejtőzött . . .

Titkon dobban a szivemben,
Míg kaczagok, rám talál . . .
Érzem csókban, szerelemben —
És a neve: a halál!

Egy keringő.

Egy keringőt jártunk . . . ifjú voltál, délczeg.
Az első bálom volt . . . Körénk gyültek, néztek . . .

Ruhámra, hajamba vad rózsa volt tűzve —
S keblem fehér hamván izzott szemed tüze.

Régen volt! . . . Az idő ránk barázdát szántott . . .
Lehullott a rózsá s nem lejtünk több tánczot.

Más világban élünk! . . . Ha szól új keringő :
A régin merengünk . . . Elszállt, vissza nem jő! . . .

Fehér este . . .

Mélységes, csendes, fehér este . . .
Hó világít künn s a csillagok.
Kialvó félben a tűz lángszeme . . .
Lelkemet dallal ringatom
Egy szebb világba át!
Dallal, minek nincs szabálya, ríme,
Szívből pattant szabad gondolat;
Dal csak azért, mert visszacseng benne
E megejtő, bűvös hangulat . . .
Mélységes, csendes, fehér este . . .
Király vagy te és én a szerelmed! . . .
Csábos e kép, mint élém vetődik.
. . . Koronád gyémánti fénylenek,
Fátyol borítja testemet, —
Ifjak vagyunk s szeretünk! . . .
Király vagy te és én a szerelmed,
Arany nyoszolyánk vetve áll . . .
Ha akarjuk, virágok teremnek
S szakíthatjuk egymás ajakán!
Ha akarjuk, földön üdýösséget
Hozhat a percz, — a tünő idő —
De jaj! szárnyán elröpülhet, —
Áldás, ha rá — sehonnan sem jő!

A hatalmas te vagy,
Nekem lantomnál nincsen egyebem...
Babér ezen sincs! Rajta zokog
Egész vergődő, bús lelkem,
Egész szerelmem!
Királyom, a hatalmas te vagy,
Ártatlan én, ki eléd borul le...
Ártatlan én és védtelen!
Bűn lelkemet még nem érte,
Hónál fehérebb életem...
Liliom vagyok, ne törj le
Hagyj hervadni, szebb halál az...
Figyelj reám: sors kerekét
Ne fordítsa erős kezed:
Halállal sújt, ha megteszed!
Mondj le rólam, hagyj magamra,
Feledjük el, hogy egy pillanatra
Nem volt felhő a szép napon!
Mondj le rólam, ó, hallgass meg,
A lelkem tiszta, büntetlen...
Mondj le rólam, ó, hallgass meg
Én királyom, én szerelmem!
Arany nyoszolyánk vetve áll,
Pihenni benne nem fogok...
Régen, életünk hajnalán
Karod ide mért nem hozott?...
Ma már késő!
Mélységes, csendes fehér este...
Hó világít künn s a csillagok.
... Arany nyoszolyánk vetve vár:
Pihenni benne nem fogok!...

Babérág helyett.

Egy rózsza hullott az én bölcsőmbe,
A tréfás múzsza mókából lökte
Babérág helyett . . .

Ez a rózsza az álomlátásom,
Szirmában mese . . . vele bejárom
Titkos világom . . .

Örökségem ő, gyönyör, csók és köny
Kelyhén születik, illatából jön —
S bele temetem . . .

Hogyha elvesztem, több dal nem terem,
Tőlem elfordul múzsza, szerelem —
S nem lesz semmim sem! . . .

Zarándokok jönnek.

Ősrégi, gótíves, bucsújáró templom,
Harangod ércszavát megcsendülni hallom.
Tenger bűnös ember, zarándokok jönnek,
Áhitat lelkükben s hullanak a könyvek . . .

Az idő vihara, orkánok seprűje
Megvert, megszaggatott, — kopottásra nyűve...
Darabos kövekből egy összerótt oltár
Ódon szentélyedben. — Felőle monda jár.

Ömlött a vérpatak, vallásháború dúlt,
— Máglya, kőpad, börtön, — hit hit ellen fordult

Tévelygők szívében vergődött vészes kor —
S martirhalált haltak szent barátok akkor.

Darabos kövekből ez összerótt oltár :
Piros a vérüktől s felőle monda jár.
E vért le nem mossa innen ember, idő,
S nem fakul meg soha : áll, amíg áll a kő !

„Miatyánk Úr Isten . . .“ kezdem imádságom,
Diadallal győzől bűnverte világon !
Láthatja hitetlen, a hívő rád talál,
Eretneket meggyőz a szent martir halál.

Reményvesztett szívnek e vérmosta oltár
Túlvilágról beszél, hitet, bizalmat tár . . .
Egy martirhalálból ezer hívő támad,
Örömvirág fakad, hol temetett bánat.

Ősrégi, gótíves, bucsújáró templom,
Harangod ércszavát megcsendülni hallom.
Tenger bűnös ember, zarándokok jönnek,
Áhítat lelkükben s hullanak a könyek . . .

Meg van írva . . .

Meg van írva a csillagokba',
Édes szerelmem úgy leszen,
Nem fogsz te mást szeretni soha :
Mégsem leszel a kedvesem !

Meg van írva a csillagokba',
Míg ajkad szomját altatod :

Ott leszek én minden csókodba',
Bárkit öleljen át karod !

Meg van írva a csillagokba',
Árnyam követ bármerre térsz.
Fellebben arczom büvfátyola
S te mindenütt majd látni vélsz !

Meg van írva a csillagokba'
És ez örökkön így leszen :
Epedünk mi és soha, soha
Nem leszel te a kedvesem !

Népdalok.

I.

Hold sarlója míg letünik
A keleti égen,
Kaszás csillag s gönczölszekér
Felragyognak szépen !

Behintve az ég csillaggal,
Egész este nézem.
Tejútjában egy sincs olyan,
Mi ragyogna nékem . . .

Két szemedben keresem hát,
De ott sem találom . . .
Égen, földön, sehol nincsen
Nekem mennyországom !

II.

Ha meghalok eltemetnek, jól tudom.
Vadvirág nő elhagyatott síromon . . .
Holdas éjjel ott eped a csalogány,
Eldalolja sok szerelmes, bús nótám . . .

Eldalolja, mit örökké éneklek:
Tied vagyok s te ölted a szívem meg! . . .
Holdas éjjel viszhang kel majd lelkedben,
Síromhoz jösz, hull a könyved kedvesem . .

III.

Te voltál az első álmom,
Csókod volt a boldogságom . . .
Zúg a szélvész, tép a fáról levelet,
Álnok voltál, cserben hagytál engemet . . .

Te voltál az első álmom,
Bánat útját érted járom . . .
A virágot a harmatcsók élteti,
Szívem búját nem gyógyítja meg senki . . .

IV.

Messze a kék hegyek alján
Gyöngyvirág nyit a tó partján.
Nem tépheti soha senki le onnan,
Nyíllik, virul, hervad az a vadonban . . .

Gyöngyvirág az én szerelmem,
Az a tó meg hulló könnyem.
Bús vadon kék hegyek alján a hazám,
Árva vagyok, hűtelen lett a babám!

Igen.

Egy szeszélyes, kicsi szóra
Reá bízta az életem.
Egy röpke perc, futó óra :
Világ gyönyöre volt nekem.

Egy szeszélyes, kicsi szóra !
Két kezembe fogtad kezem,
Megcsókoltál . . csillag szórta
Reánk a fényét szeliden . . .

Egy szeszélyes, kicsi szóra,
Azt mondtam neked, hogy : igen !
Nincsen nyugalom azóta,
Hevesen üldöz a szívem.

Egy szeszélyes, kicsi szóra, —
Hogy mi van ebben, mi minden !
Sohasem válhat valóra —
S mégis kimondtam, hogy igen.

Egy szeszélyes, kicsi szóra . . .
És remegek és nem merem,
Beváltani én valóra
Lobogó, égő szerelmem . . .

Egy szeszélyes, kicsi szóra,
Mint tengerre, ha sajka kel :
Küzd! . . . s egy hullám elsodorja . . .
S én mindent erre tettem fel !

Rózsatőnk.

Lelkünk oltárán szerelmünk s vágyunk
Szűzi virága nyíllott s nem vágytunk
Lopni gyönyörét . . .

Letéptük mégis egy csókkal onnan,
Nyomában ékes rózsatő pattan,
Illata mámor . . .

Buján piroslik, rózsáit szórja —
S ezerszer szebbet bimbó bont újra
Csókunk hevétől . . .

Csókunk hevétől — mi lesz, hogyha ó —
Leszárad az ág s nem hajt új bimbó —
Égő . . . pirosuló ?!

Rózsatőnk helyén tövises galyak
Maradnak csupán — s könyeink hullnak
Mult idők után . . .

Meghaltam.

Virágillat száll, sóhajok kelnek . . .
Ravatalon vagyok . . . Meghaltam, mondják. —
Kezemben feszület . . . Égnek a gyertyák . . .
S tova sietnek félős emberek . . .

Circum dederunt . . . zeng bús, méla hang
És rám zárják a koporsófedelelet . . .
Visznek . . . utolsó utam a föld felett!
Örök keblére ím bezár a hant . . .

Szörnyűség... érzek! A szívem dobog...
Ez nem a halál! csak erőm nincs, hangom,
Béna vagyok! De minek zaját hallom...?

Mentsetek meg! Mi dübörög, kopog?...
Irgalom! élek! S im: a jó emberek
Elhantolnak, megölnek — és könyeznek!

Luczifer.

Pokolban Luczifer unta magát.
Gyerünk a földre, — pompás kaland!
Megejtek minden szép asszonyt s leányt;
Jobban mulatunk majd itt alant.

Barátim fogadjunk! Százat egyre:
Aki ártatlan, szüzi és jó!
Áll! S Luczifer virágait szedte;
Győztes volt, kevély és hódító...

Ezren is voltak már, de sehol egy,
Ki százat számítson közülök.
Hogyan? Hát jóra már nem is lelek?
Egynek százért soh'sem örülök?

Csalódva járt-kelt, búsan Luczifer —
És a csoda végre megtörtént.
A lányra lelt, ki szebb volt, mint ezer
S tiszta lelkéhez a bűn nem ért.

Az enyém leszel! Ah, megvagy végre!
Az enyém te, bármi áron is!
Jámbor arczot öltött és úgy vélte,
Nem látszik lelke: a rút, hamis.

Lánykám, a szívem élet- s halálban
Tied és hű, mint éghez a nap!
Királynőm léssz — és a rabszolgádnak
Csak kegyet ossz, csak parancsokat . . .

Királynőm léssz! s tartott hét éven át:
Az ostrom, vergődés, szerelem . . .
Majd jött . . . remélve: bírja a leányt!
S találta őt fagyos mereven . . .

Keserv, kudarcz! Koporsóban . . . halva . . .
Luczifer vádolta az eget!
Egy volt ártatlan, egy volt szüztiszta —
S mennybe szállt: mielőtt szeretett.

Viharban jártam . . .

Viharban jártam, köntösöm tépve,
Arczom halovány . . .
Küzdöttem, fáztam s nem értem révbe!
Mond, így kellek-e? mond, így szeretsz-e?
Mi sors vár reám?!

Viharban jártam, vad szélvész nyomán
Sötét volt az ég . . .
Haragvó villámsújtó záporán

Álltam fedetlen, töprengtem árván :
Mi van hátra még ?!

Viharban jártam, lelkem megtépve,
Arczom halovány . . .
Koldusként jövök szerelmed kérve!
Mond, így kellek-e ? mond, így szeretsz-e ?
Mi sors vár reám ?!

Csodák utja.

Tied leszek . . . Ha alkony óra jő
Oson egy árnyék, egy szép ifjú nő :
Az én leszek ! Várj . . .
A hajam ében, — szemem tüze mély, —
Ajkam bibora csók és szenvedély . . .
Tied leszek én !
Susogok neked . . . Fehér karomba
Gyönyörrel zárlak . . . szivem dobogva
Csittítja szived . . .
Hány ezer éve kergetjük egymást ! . . .
Fehér keblemet végre hogy meglásd :
Im csoda történt !
Sivatag pusztán jött össze utunk,
Mikor azt hittük sohasem jutunk
Ki a homokból . . .
Sivatag pusztán egymásra leltünk,
Örökre egybe forrott a lelkünk :
Jöhet az idő !
Tünhetnek napok, telhetnek évek,
Tovaröpülhet ifjúság, élet :

Mi megmaradunk.
Haló porunkból feltámad és él
A csók, szerelem, gyönyör, szenvedély,
Mámoros vágyak . . .
Haló porunkból feltámadunk mi
S örök időkig fogunk szeretni
Újra, meg újra! . . .
Ahányszor ifjú, szépséges asszony
Remegve oson langy alkonyaton:
Mindig én leszek . . .
Ahányszor férfi epedve, vágyva,
Szerelmes csókkal keblére zárja:
Mindig te leszel . . .
Örökké élünk! Fogd hát kezemet,
Fehér az s gyöngye: mégis elvezet
Csodák útjára!

Egy világot ígért . . .

Szeretlek és újra csak így tennék,
Neked adnám lelkem, életem . . .
Szeretlek és újra tied lennék,
Sors útja ez: véges, végtelen . . .

Porba hullva imádkoztam, kértem:
Én Istenem, ó, ne szeressek!
Ne szeressek, ha ez bűnöm, vétkem
S elzárja az üdvét mennyeknek . . .

Esdekeltem, rimánkodtam neked:
Bontsuk fel a lelkünk szent frigyét.

Egy világot ígért a szerelmed! . . .
S nem volt erőm szived tépni szét . . .

Szeretlek és újra csak így tennék,
Neked adnám lelkem, életem . . .
Szeretlek és újra tied lennék;
Sors útja ez: véges, végtelen . . .

Lublói romok.

Vágytam ide . . . s érdeklődve jöttem
A magas bérczek sziklás útján fel.
Csodálatos! Mintha ismerős volna
Itt minden bokor és minden hely!
Talán járt is lelkem erre valaha
Századok előtt egy más alakba' . . . ?!
A rom hívott, csábitott ígézön —
S feljutva, szétnéztem a tetőn.
Sátán útja, a világ tárult fel!
Falvak, megyék, hóborított csúcsok . . .
Arra gondoltam, századok óta
Hányan néztek így a mélybe le!
S azokat sorra mind elnyelte
Már a természet öle!
Jövök utánok én is, — jól tudom.
S e kövek állni fognak ez ormokon.
Drága erőd volt e vár, mi rom ma;
Százados idők méhéből kelt ki
S valaha kevély koronát viselt!
Királyi vérből büszke urai . . .
Emlékük örzi itt-ott még e hely.

Jártam . . . keltem . . . az udvarokon
Magas fű verte fel az utat.
Titkos folyosók, pinczék, börtönök,
Kísértetekre lel, aki kutat . . .
A könyvtár régi, ódon belsejében
Megfestve a sok hős vitéz.
Ez arczokon szenvedély, erő lángja ég!
Keretjükből tűnő századok óta
Ifjú szépségben néznek le. —
Szemben egy bájos, gyönyörű asszony . . .
Mintha könyeznék kék szeme . . .
Ki ő? Hallgatva édes ajaka
Mintha bús titkot mondana! . . .

— — — — —
Száz öles kút tátong
Várbörtönben mélyen,
Ezer árny bolyong ott
Borús, sötét éjen . . .

— — — — —
Földnek hatalma vagy és kincse szerelem!
Kék szemű szép asszony, látlak egy éjjelen . . .
Fehér a köntösöd, csipkés, puha habján
Leomlik lágy fürtöd . . . s aranyos palástján
A kelő hold játszik . . .
Gyöngyös kis papucsban lopva osonsz, félve . . .
S egy titkos folyosó ajtajához érve
Eltűnsz! A szerelem hív, csábít az éjbe' . . .
Rejtve nyit öröme . . . ifjú, szép levante
Vár csókos ajakkal . . . vár érted epedve . . .
Jössz! s jön minden halandó, ha parancsol a szív,
Ha letipor mindent s a gyönyör árja hív!
Kékszemű szép asszony üdvödet kerested —
S halál ragadta el ifjú lelkedet. —
„Hitvesem! . . .“ riad fel, kinek joga sértett . . .

Titkos ajtó pattan és sápadt, vad rémet
Kerget a gyűlölet!
. . . Ki sem hallatszik a dulakodás zaja . . .
Aranyos lány hajjal egy tetem megfojtva,
A másik még vérzik . . .
Sápadt, vad rém rohan! a kút százöles mély . . .
Hófehér köntösre ráborul örök éj.
Bíró törvényt nem ül: a várúr parancsol
S az komoran néz le a szikla ormokon.
„Jogom volt! és mégis . . .“ Üldözi a lelke,
Ránéz könyörögve az asszony kék szeme . . .
Gyilkosnak nincs nyugta s fél pihenni este.

Százöles kút tátong
Várbörtönben mélyen . . .
Ezer titok kel ott
Borús, sötét éjen . . .

Bolyongtam tovább . . . bejártam a romot.
Egy bús sírra leltem, néhány szál virágot
Keresztjére tettem. Felejtve porlad lenn,
Nyugodjék békében!
Ilyen árva, puszta lesz majd az én sírom,
Nekem sem lesz senkim, ki szeressen, sírjon,
Ki virágot hozzon . . .
A vártemplom mélye áhitatot lehel.
Százados oltárok mióta itt állnak,
Hány millió élet tűnt el s újra támadt
Világok ölében? . . .
Várurak s asszonyok, kik itt könyörögtek,
Régen porladoznak. — Nehány emléküket
Őrzi a kegyelet.
Az ember élete egy percznek virága,
Időtlen időknek egy futó sugára,

Röpke villanása . . .
 Mégis mennyi mindent akarunk elérni!
 Isten, mit jónak látsz, engedd csak azt kérni!
 Titkok mélységében ki olvasol, engedd:
 Sátán kísértése lelkünk ne ejtse meg!
 Nap süttött a köre, a fűre, virágra,
 Daloló kis madár szállott ágról-ágra,
 A mikor lejöttem büszke várromokból.
 S lelkem mégis bús volt, bús egy gondolattól...
 Mint mikor egy dalból egy akkordot tudunk
 S keressük a többit, nincsen tőle nyugtunk —
 És még sem találjuk!
 Én is ezt éreztem, én is ezt kerestem.
 Méla, csendes éjen
 Lovagok termében kék szemű szép asszony
 Keretéből kilép, kijő, hogy virraszszon.
 A hold süt teljében . . .
 Szédítő ormokon ott bolyong, ott jár, kel . . .
 Majd az erkélyre ül s lágy haját bontja fel . . .
 Előtte a mélység.
 Fájó, örök könnye kék szemében rezg, ég . . .
 Ő is egy dalt keres, nem találja sehol,
 A mit eldalolni úgy szeretett volna!
 Félbeszakadt régen szerelmes akkordja
 Az utolsó csóknak . . .
 Méla, csendes éjen e bús bolyongónak
 Gyöngyös kis papucsán játszik a holdsugár
 S ezüstös fényében csillog az egész vár.
 Hófehér köntösben folytatni vágyik ő
 S omló aranyhajjal e dalt keresni jó:
 Míg pirkad a hajnal . . .

Lantom.

Hiába, a múzsa nem lopott
Babéros csókot lantomra —
S halhatatlanságból nem fonok
Dicsőséget sírhantomra.

Fája kopott s egy húr csak rajta,
Ezt veri lelkem szüntelen ;
Egy dal zokog s ezerszer hajtja
A vágyódás . . . a szerelem . . .

Hiába, csak egy asszonylélek
Bús vergődése az egész. —
Fel, a magasba én nem érek :
Mért voltam oly merész, merész . . .

Hiába, csak egy porszem vagyok,
Az élet átka ver, gyötör . . .
A semmibe vesznek e dalok
S az idő lehe elsöpör !

TARTALOM.

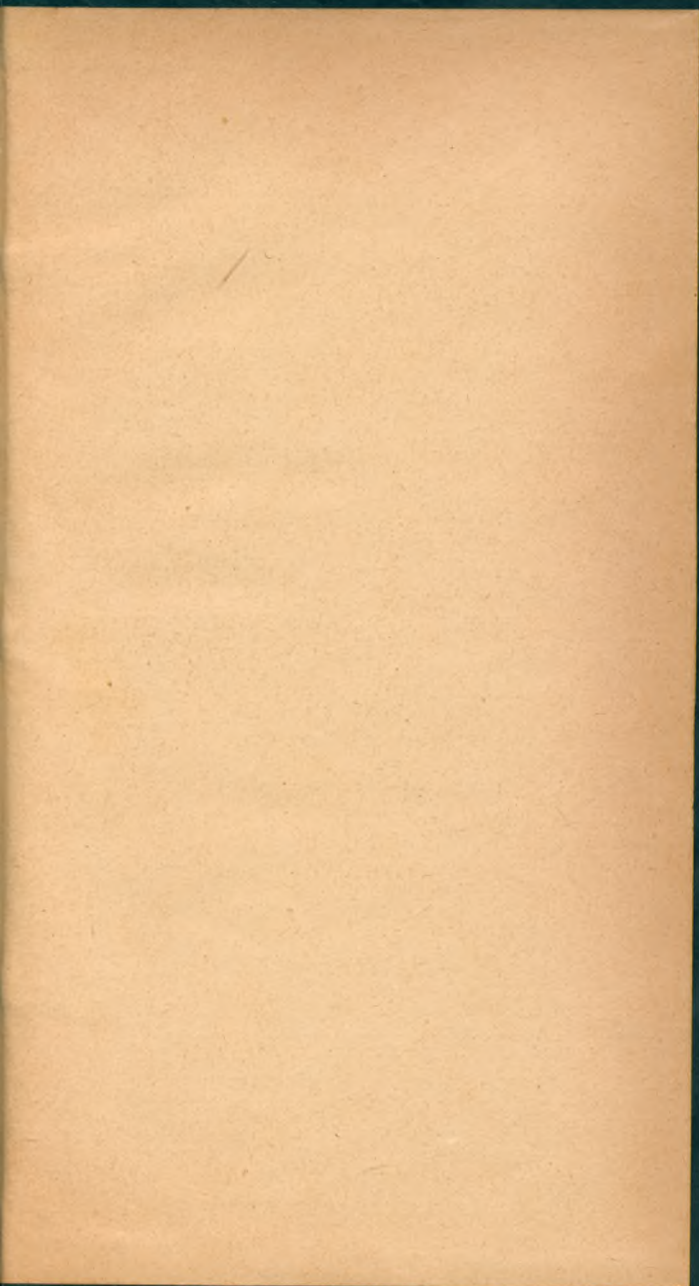
	Oldal
Előhang	3
Igaz gyöngyünk	4
A csókodra vágyom!	4
Lyra	5
Szeretnék varázsló	6
Magas bérczek alján	6
Enyém a dal!	7
Messze délvidékről	8
Nyílt egyszer	8
Breviáriumom	9
Kis falu határán	10
Elvesztettél	10
Virágos mezőn	11
Közös babér	12
Egy régi tánczrend	12
Tarlón jártam én	13
Egy dalt!	14
Zsákutczában	15
Nem vagy az enyém	15
Szirének tánca	16
Éji óra	17
Téptem én	18
Egy lépés csak	18
Fogytán a dal	19
Opál koporsó	20
Csak te!	21
Jött egy levél	21
Érzem hervadni	22
Nem a nap tüzetől	23
A térítő	24
Erre vágyom én	27

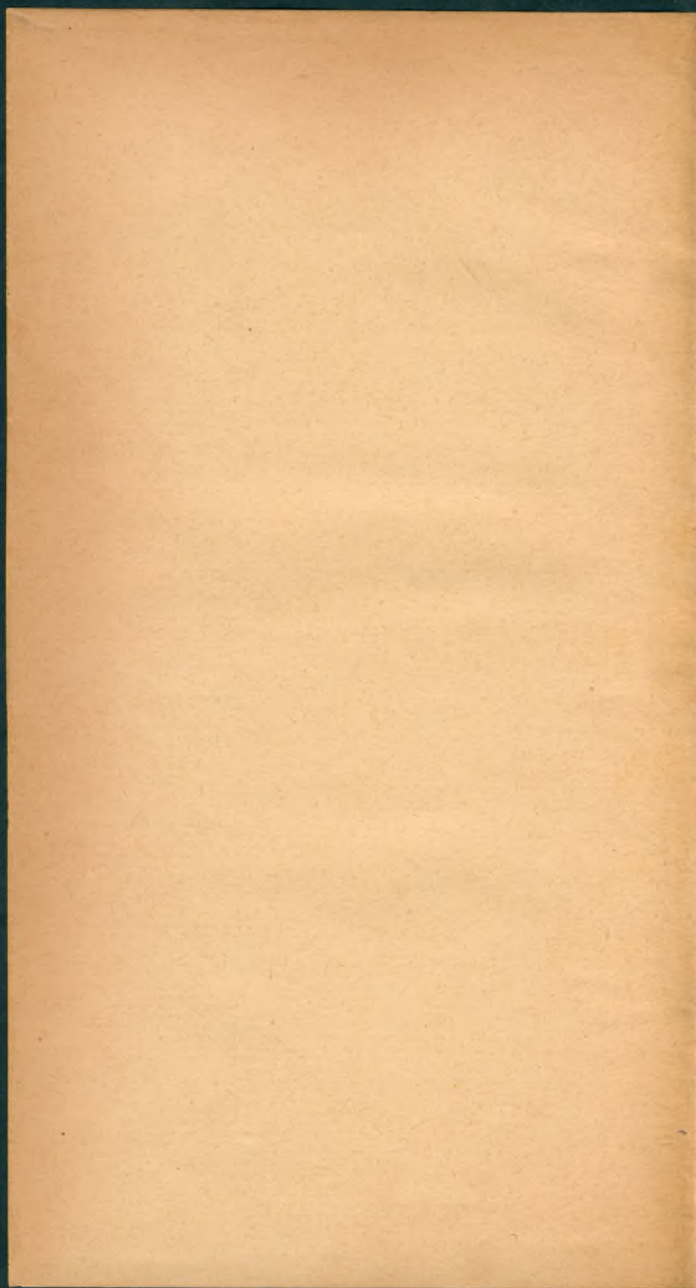
	Oldal
Pünkösdi rózsza	27
Nyári est	28
Hegedű sír	29
Credo	30
Lezártam	31
Muskátlis kis ablak	31
Virágokat szórj	32
Kurta korcsma	33
Hamupipőke	33
Nagy diófa	35
Ősz	35
Szerelmes reggel	36
Szerenade	37
Vihar	38
Egy csók	39
Játékszer vagy	39
Csevegjünk édes	40
Három sír	41
Asszonyelme	42
Katiczabogár	42
Igazság	43
Ülök magam	44
Enyém az ajkad	44
Járom a világot	45
Egy alkonyat	46
Aranyos kalit	46
Temetés	47
Sietnem kell	48
Pompázó lány selyembe'	48
Elkészt	49
Fáradt vagyok	49
Kereszt előtt	50
Csak egy gyötör	50
Nászunk	51
Az én Madonnám	52
Hóvirág	53
Hősöm	54
Néhány akkord	55
Bűnhődés	65
Egyháromság	66
Mióta emlékszem	67
Hora mortis	67

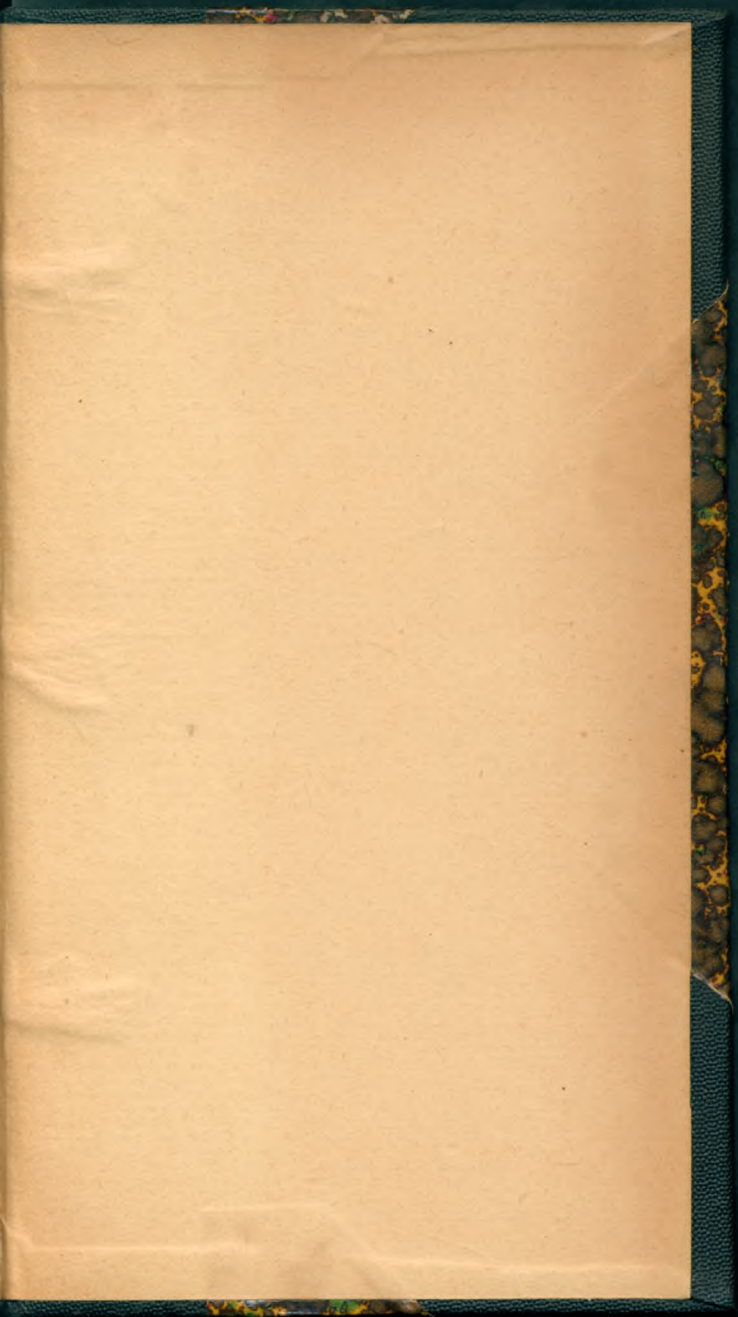
	Oldal
Elindultam én	68
Honnan, meddig, hova?	69
Daloskönyvem	70
Úrnapja	71
Külön haladunk	72
Áll a malomkő	73
Gondolatok raja	73
Túl óperencián	74
Miért?	75
Koszorúm	76
Pásztoróra	76
Ágán maradjon	77
Dacz	78
Viszi Hermeszem!	78
Vágyódom	80
Drágakövem	81
Betegen	81
Vasúton	86
Volt egy tündérem	88
Higj nekem	89
Erdélyi bérczek	89
Jön, újra jön!	91
Egy keringő	91
Fehér este	92
Babérág helyett	94
Zarándokok jönnek	94
Meg van írva	95
Népdalok	96
Igen	98
Rózsatőnk	99
Meghaltam	99
Luczífer	100
Viharban jártam	101
Csodák útja	102
Egy világot ígért	108
Lublói romok	104
Lantom	108

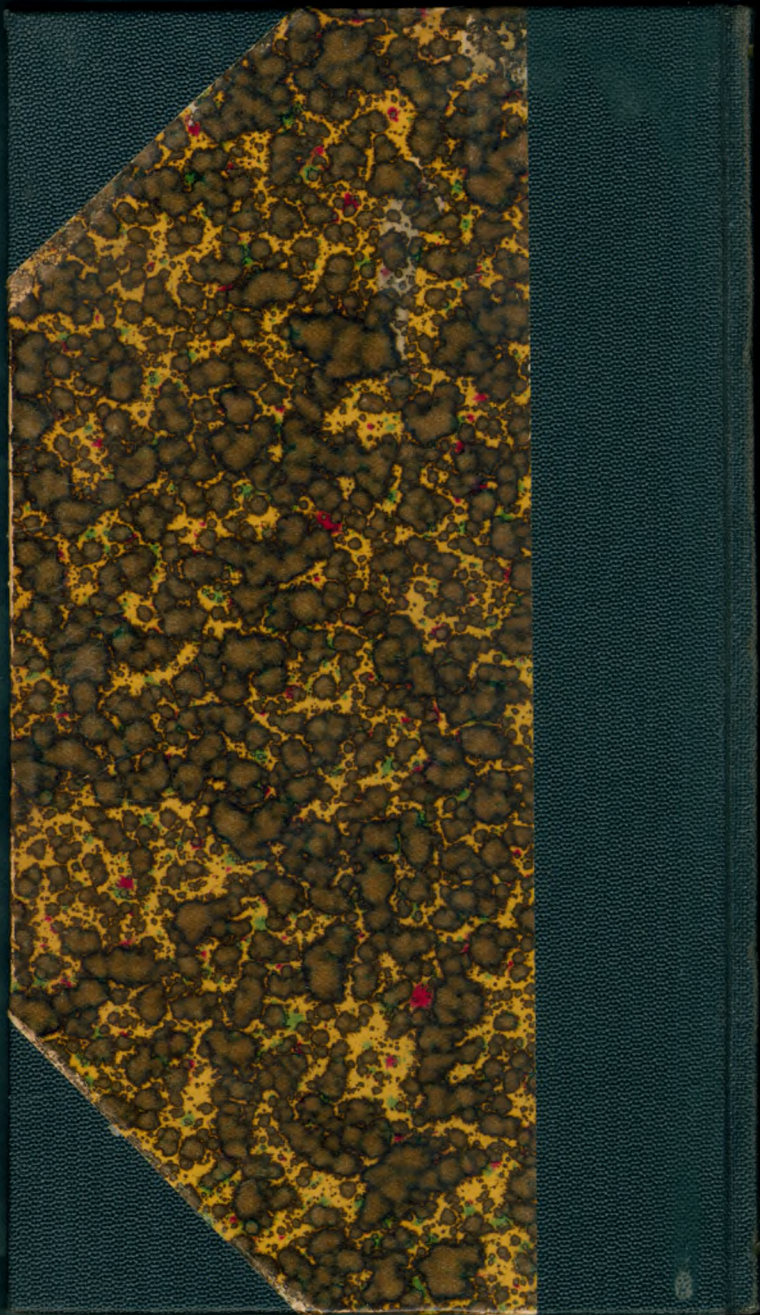

Hornyánszky V., Budapest.

Cziklo

—
VERSEK

N. M.